

12 april 2012

8A

Tuin&Landschap

Tuin van het Jaar 2012

Tuin&Landschap THEMA is een bijlage bij de tweewekelijkse uitgave Tuin&Landschap van de Stichting Vakinformatie Siergewassen en Koninklijke BDU Uitgevers, Vak- en Publieksmedia. ISSNnummer 01653350
Schipholweg 1, Postbus 9324, 2300 PH Leiden
I www.tuinenlandschap.nl

Secretariaat (geen abonnementen): Linda Laman en Alice Hoogenboom
T (071) 565 96 78
E tuinenlandschap@hortipoint.nl

Abonnementen

Aanvraag en wijziging abonnement naar Koninklijke BDU Uitgevers, afdeling Vak- en Publieksmedia,
Postbus 67, 3770 AB Barneveld
T (0342) 49 48 44
F (0342) 49 42 99
E abonnementen@bdu.nl
I www.bdu.nl

Abonnementsprijs per jaar €254,42 (incl. 6% btw).

Studenten en scholieren €190,82 (25% korting).

Los nummer en abonnement in het buitenland krijgen een toeslag voor extra portokosten. Los nummer €8,00 (incl. 6% btw, excl. verzendkosten).

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan, lopen automatisch door, tenzij uiterlijk 2 maanden voor de vervaldatum is opgezegd bij de abonnementenservice. Dit kan schriftelijk, telefonisch of per e-mail.

Voor inhoudelijke vragen en opmerkingen en voor vragen aan externe auteurs kunt u contact opnemen met de redactie.

Wendy Bakker
Hoofdredacteur
(071) 565 96 55
wbakker@hortipoint.nl

Peter Bennink
Vakredacteur
(071) 565 96 53
pbennink@hortipoint.nl

Ralph Mens
Vakredacteur
(071) 565 96 52
rmens@hortipoint.nl

Miranda Vrolijk
Vakredacteur
(071) 565 96 56
mvrolijk@hortipoint.nl

Gerdien de Nooy
Fotograaf
(071) 565 96 74
gdenooy@hortipoint.nl

Rens Kromhout
Fotograaf
(071) 565 96 74
rkromhout@hortipoint.nl

Ferry Noordam
Fotograaf
(071) 565 96 74
fnoordam@hortipoint.nl

Dennis Boogerd
Beeldspecialist
(071) 565 96 50
dboogerd@hortipoint.nl

Jacques Verduijn
Bureauredacteur
(071) 565 96 76
jverduijn@hortipoint.nl

Gerrie van Adrichem
Vormgever
(071) 565 96 47
gvanadrichem@hortipoint.nl

IJzersterk vakmanschap

Het was even wachten, maar nu ligt hij dan eindelijk op de mat: het themanummer met daarin de negen genomineerden van de Tuin van het Jaar 2012-competitie. Anderhalf jaar nadat bekend werd dat Van Mierlo Tuinen uit Deurne de titel van 2010 kreeg.

Juist ja, u leest het goed, 2011 heeft geen winnaar. De organisatie besloot om de uitreiking te laten samenvallen met het grootste Nederlandse tuinbouwevenement: de Floriade. Zodoende werd de winnaar niet in oktober vorig jaar maar pas deze maand bekend. Of deze verschuiving permanent wordt, is nog onzeker. Dit omdat het voortbestaan van de organisator zelf, het HIC, door de inkrimping van het Productschap Tuinbouw op losse schroeven staat. In juni wordt bekend wat er volgend jaar gebeurt met de hovenierspromotie-organisatie.

Wel zeker is dat er minstens nog één keer een competitie wordt georganiseerd. En daar kan de sector blij mee zijn. Want de negen tuinen zijn stuk voor stuk staaltjes hovenierskunst: ze blinken uit in ijzersterk vakmanschap. Laten we daarom hopen dat de Tuin van het Jaar-competitie blijft voortbestaan, in welke vorm dan ook. De redactie van Tuin&Landschap wenst u in ieder geval veel lees- en kijkplezier met dit themanummer over dé tuinen van 2012.

**Tuin van het Jaar
2012**

Inhoud

4 De wedstrijd en de jury

Kleine tuinen

6 Warnsveld Eco-care / Loek Gorris

10 Ridderkerk Van Gelder Tuinen / René en Stefan van Gelder

WINNAAR

14 Vlaardingen Van Elsäcker Tuinen / Klaas van Elsäcker

Middelgrote tuinen

18 Nieuwerkerk ad IJssel Rodenburg Tuinen / John de Zoete

22 Diessen Jan Abrahams Hoveniers / Jan Abrahams

26 Groesbeek GroenXpert / Gerwin van de Pol

Grote tuinen

30 Dordrecht De Rooij Hoveniers / Günther de Rooij

34 Best PUUR Groenprojecten / Jan Nickmans

38 Bennekom Toptuinen / Henk van Doorn

De wedstrijd en de vakjury

Voor de twaalfde keer wordt een tuin bekroond met de titel 'Tuin van het Jaar'. Dit jaar dongen dertig tuinen mee. Waar zijn ze door de vakjury op beoordeeld? En aan welke voorwaarden moesten de deelnemende hoveniers voldoen?

Tekst Miranda Vrolijk / Beeld Gerdien de Nooy

Dertig hoveniers zonden een tuin in voor de titel Tuin van het Jaar 2012. Daarvan kregen er 21 een bezoek van de jury. Was vorig jaar de categorie 'groot' nog karig bedeed met slechts vier tuinen, dit jaar was deze categorie juist oververtegenwoordigd: negen joekels van tuinen mochten de jury opwachten. Drie daarvan zijn genomineerd. In de categorieën 'klein' en 'middelgroot' zijn eveneens drie tuinen genomineerd. Alle negen tuinen worden uitgebreid besproken in dit themanummer. Daarbij komen zowel de eigenaar als de hovenier die de tuin heeft aangelegd aan het woord. De tuin die zich een jaar lang 'Tuin

van het Jaar 2012' mag noemen bevindt zich in de categorie klein: hovenier Klaas van Elsäcker legde in Vlaardingen de beste tuin aan. Bijzonder is dat ook de persjury, waarin verschillende 'groene' journalisten en fotografen zitten, deze tuin tot winnaar heeft uitgeroepen.

De hovenierscompetitie Tuin van het Jaar wordt georganiseerd door het HIC in Houten in samenwerking met de Vaste Keuringscommissie (VKC) in Roelofarendsveen. Hiernaast staan de wedstrijdvoorwaarden waar de deelnemers aan moesten voldoen en de beoordelingscriteria van de vakjury. ■

De VKC stelt de vakjury (foto) samen. De volgende deskundigen uit het hoveniersvak zitten dit jaar in de jury:

- 1 Wilfried Reuvers (Wilfried Reuvers ontwerp bureau)
- 2 Ruud Aanhane (De Tuinen van Ruud Aanhane)
- 3 Jan-Willem Willems (New Art Groenprojecten)
- 4 Johan Geerdink (Geerdink Groen-Neede)
- 5 Connie Ettema (Ettema Tuininrichting)
- 6 Melle Wierper (Groenpartners)
- 7 Stef Groenleer (Wellant College/IPC Groene Ruimte)
- 8 Gerard de Wagt (voorzitter/secretaris van de jury)
- 9 Gienus Reurink (Snoek Hoveniers)
- 10 Pieter Kies (Pieter Kies Toptuinen)

Wedstrijdvoorwaarden

Doelstelling competitie

De hoofddoelstellingen van deze hovenierscompetitie zijn het promoten van het vakmanschap van de hovenier en het bevorderen van de professionele tuinaanleg. Daarnaast brengt het competitie-element een leereffect teweeg dat hoveniers moet uitdagen om nóg betere tuinen aan te leggen.

Categorieën en winnaar

De oppervlakte van de in te zenden tuinen valt in één van drie categorieën:

- klein: tot 200 m²
- midden: 200 m² tot 500 m²
- groot: vanaf 500 m²

Bedrijven moeten aangeven in welke categorie de ingezonden tuin valt. De jury kan in elke categorie maximaal drie tuinen nomineren. Uiteindelijk levert elke categorie een winnaar op. Onafhankelijk van de oppervlakte wordt de tuin met het hoogste gemiddelde aantal punten verkozen tot 'Tuin van het Jaar'.

Beoordelingscriteria

■ Algemeen

In de beoordeling wordt getoetst of de hovenier de opdracht in overeenstemming met de wensen en eisen van de tuinbezitter heeft uitgevoerd. Daarnaast wordt gekeken naar de andere zaken waarmee de hovenier rekening moest houden bij de aanleg van de ingezonden tuin.

■ Ontwerp

De vakjury beoordeelt het ontwerp op uitwerking van de opdracht, creativiteit en originaliteit, aansluiting op huis en omgeving, schaalverhouding, juiste samenhang en materialisatie en het beplantingsplan.

■ Aanleg dode materialen

De vakjury beoordeelt de toepassing van dode materialen op groundbewerking, verharding, stabiliteit, aanleg en constructie, afwerking en veiligheid.

■ Aanleg van beplanting

De vakjury beoordeelt de beplanting op kwaliteit, kleurstelling, verwerking, toepassing, combinaties en vakkundigheid.

■ Onderhoud

De vakjury beoordeelt het onderhoud van verhardingen, beplanting en constructie.

De deelnemers

- staan ingeschreven bij het Productschap Tuinbouw;
- hebben zich met één tuin opgegeven voor de wedstrijd;
- hebben de tuin aangelegd en de tuin valt als project onder verantwoordelijkheid van dit bedrijf;
- mogen een eerder genomineerde tuin binnen drie jaar na nominatie niet opnieuw aanmelden;
- mogen een winnende tuin niet opnieuw aanmelden;
- zenden geen modeltuinen in;
- zenden een tuin in die volgroeid is (bij voorkeur twee groeiseizoenen);
- hebben van de eigenaar van de tuin toestemming voor de beoordeling van de tuin.

Punten en normering

Bij de jurering van de ingezonden tuin geeft ieder jurylid punten voor de verschillende onderdelen. De gemiddelden van de toegekende cijfers leveren het eindcijfer op (op één decimaal afgerond). De normering is als volgt:

- ≤ 4 = zeer slecht
- 5 = onvoldoende
- 6 = matig
- 7 = voldoende
- 8 = goed
- 9 = zeer goed
- 10 = uitstekend

Prijzen

De winnaar van de wedstrijd mag een jaar lang de titel 'Tuin van het Jaar' voeren. Verder ontvangt de winnaar een kunstwerk van Marjolein Boereboom en een ingelijste foto van de winnende tuin (gemaakt door Tuin&Landschap). De genomineerden voor de vakprijs en de door de persjury geselecteerde tuinen krijgen een gevelbord. Alle genomineerden ontvangen een speciale oorkonde en alle deelnemers een deelnamecertificaat. Ook krijgen alle deelnemers het juryrapport toegestuurd.

Groene oase in kleine tuin

De eigenaren wilden graag een wilde plantentuin die ze deed denken aan hun bergwandelingen. De ecologische tuin die Loek Gorris met en voor hen creëerde, beantwoordt helemaal aan hun verwachtingen. De hovenier is er volgens de jury in geslaagd om met beperkte middelen op een kleine oppervlakte een groene oase te scheppen.

Tekst Peter Bennink / Beeld Rens Kromhout

De eigenaar

'We hebben hard moeten ploeteren'

„Een aantal jaren geleden trokken mijn man en ik met volle bekapping door de Pyreneeën. Hoe hoger we kwamen hoe meer verschillende bloemen er tussen de rotsen leken te groeien. Dit effect wilden we ook graag in onze tuin,” zegt de eigenaar van de tuin in Warnsveld. Ze schakelden ecologisch hovenier Loek Gorris in die ze kenden van een project bij De Kaardenbol, een centrum voor duurzaamheid in Zutphen. Hij staat volgens de bewoners in de omgeving bekend als een markant en gepassioneerd figuur. „Hij weet ook echt te inspireren en is een bijzonder bevlogen natuurmens. Hij zag bijvoorbeeld eens dat ik slakken aan het zoeken was en in de vuilnisbak gooide. Toen hij me aankeek en zei 'Maar er is toch genoeg ruimte in de tuin voor die beestjes', voelde ik me echt een moordenaar.”

Gorris ontwierp een tuin die gedomineerd wordt door een grote natuurlijke vijver en een stapelmuur tegen de berging aan. „In het begin schrokken we wel een beetje van de grootte van de vijver. Deze is uiteindelijk ook wel een beetje kleiner uitgevoerd dan eerst de bedoeling was.” Met het resultaat zijn de eigenaren echter meer dan tevreden: „We vinden het

ongelooflijk knap wat Gorris heeft gedaan en zijn er nog elke dag blij mee. Vanuit huis heb je mooi zicht op de planten in de stapelmuur omdat ze mooi hoog zijn geplaatst. En overal in de tuin is leven. Je ziet salamanders, vlinders, bijtjes en als de ene plant is uitgebloeid dan begint even ernaast de andere alweer.”

De bewoners hebben meegeholpen bij het uitgraven van de vijver en het breken van tegels voor de stapelmuur. „Loek probeert ook actief mensen te betrekken bij de aanleg van de tuin en ze wat bij te brengen over de planten die hij toepast en de verzorging ervan. Hij heeft wat dat betreft echt een missie. Als mensen zelf meewerken krijgen ze een veel sterkere band met de tuin. De prijs past hij daaraan aan. Als wij meer deden, hoefden we ook minder te betalen.”

De eigenaars zijn zo ruim zeven volle dagen bezig geweest, vooral met het uitgraven van de vijver. „We hebben echt geploeterd tot aan ons middel in het zand. Steeds kwam Loek weer langs en zei hij dat het nog dieper moest.” Lachend voegt ze eraan toe: „Toen had ik het idee dat niet ik, maar hij de moordenaar was.” ■

Genomineerd
Tuin van het Jaar
2012

CATEGORIE

Klein
(<200 m²)

JURYOORDEEL

7,9

Loek Gorris

'Een vijver is altijd een bron van leven'

„In de tuin in Warnsveld vind je op een heel kleine oppervlakte alle elementen die ik altijd in een ecologische tuin probeer te stoppen, zoals een vijver, veel inheemse beplanting en een stapelmuur”, aldus Gorris. „Een vijver is altijd een bron van leven in de tuin en in een stapelmuur vinden insecten hun habitat en gedijen veel typische bloemenweideplanten.”

De hovenier heeft de oude bestrating weggehaald waar ruimte nodig was voor de vijver en beplanting, en de rest gehandhaafd. De verwijderde verharding is stukgeslagen en als materiaal voor de stapelmuur gebruikt.

„Meestal heb je in een tuin een overschot aan overbemeste grond. Die gaat als opvulling onderin de ruimte tussen de schuur en de stapelmuur. Daarbovenop komt het straatzand waarin we de meeste

planten zetten. Het voordeel daarvan is dat ze niet zo hard groeien en je dus ook minder onderhoud hoeft te plegen. Ik gebruik veel bloeiende inheemse planten die juist goed gedijen op schrale grond, in tegenstelling tot onkruid als brandnetel of zevenblad”, aldus de hovenier.

De eigenaren hebben meegewerkt aan het uitgraven van de vijver. Gorris: „Dat viel nog niet mee want er zat een harde laag in de bodem waar we doorheen moesten. Toch werkten ze hard door omdat ze wisten dat het resultaat mooi werd.”

De brug over de vijver moest gelijkvloers worden, zodat de gehandicapte zoon van de eigenaren er met zijn rolstoel overheen kan. „De aanleg van die brug luisterde erg nauw want je wilt de vijver wel tot de rand kunnen vullen, maar zonder dat de brug onderloopt.” ■

Loek Gorris

Bedrijf Eco-care

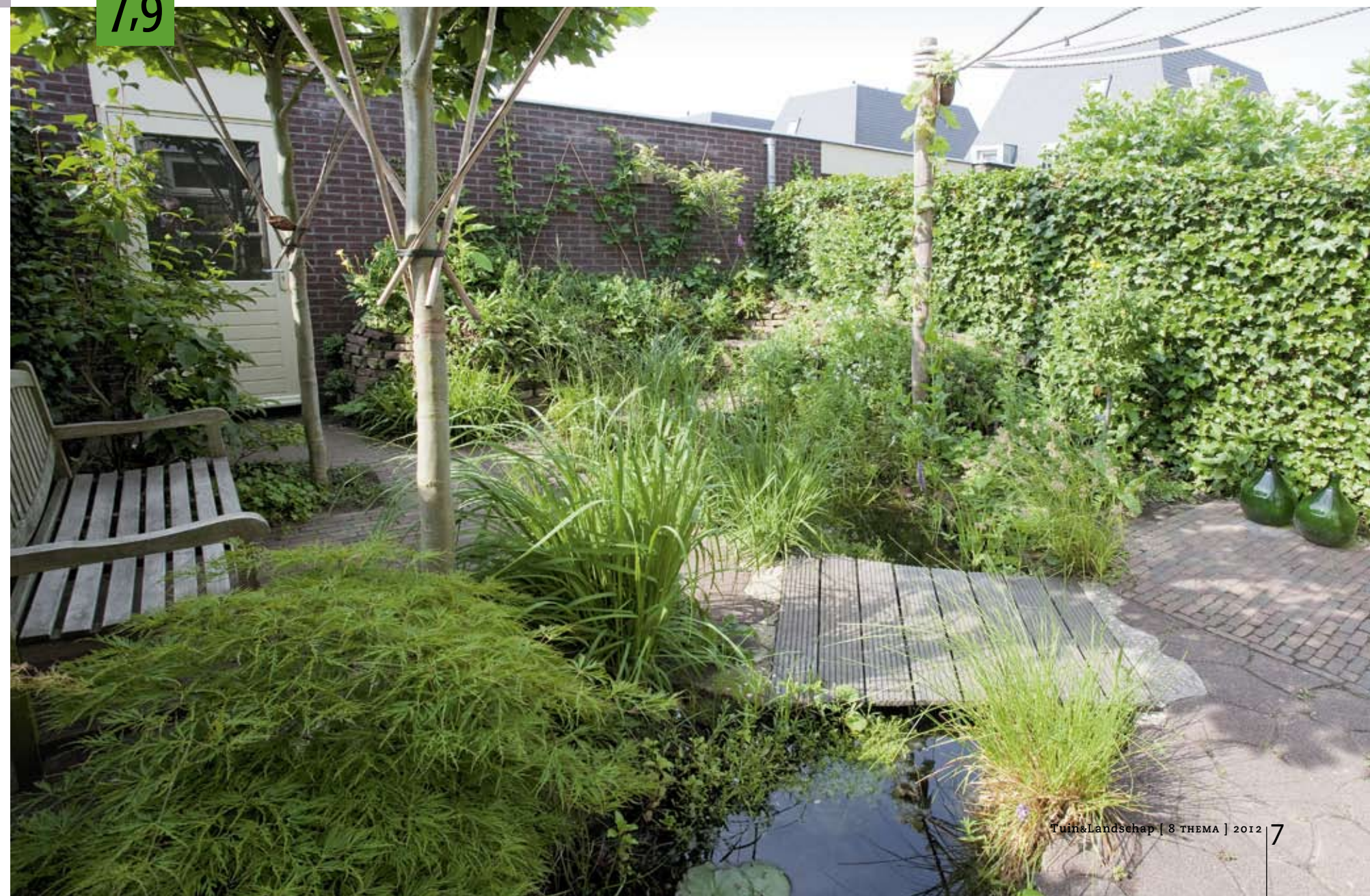
Vestigingsplaats Zutphen

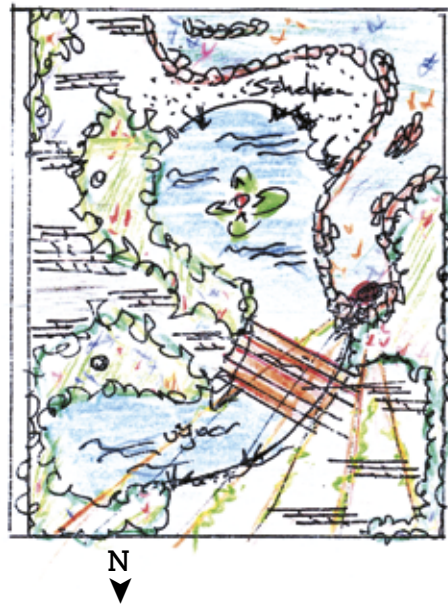
Werkgebied Vooral Overijssel en Gelderland, maar voor een leuke klus rijden we heel Nederland door

Aantal medewerkers Wisselend, 1-4

Activiteit Aanleg (85%) en onderhoud (15%) van particuliere tuinen

Ontwerp Loek Gorris

1 De brug over de vijver steunt op kastanjehouten paaltjes. De randen van de vijver zijn glooiend en met straatzand bekleed zodat de folie aan het oog onttrokken wordt, ook als het waterpeil 15 of 20 cm zakt. Deze oevers bieden ruimte aan moerasplanten. Omdat de planten in voedselarme grond staan, moeten ze hun voedsel uit het water halen. Hierdoor krijgen algen geen kans en blijft het water helder.

4 De hemelwaterafvoer van de berging is afgekoppeld in de milieuvriendelijke wijk waar de woning staat. De goot links op de foto leidt het water naar een wadi elders in de buurt. De afvoerpijp kun je echter draaien. Als de pijp meer naar rechts gedraaid staat, zoals op de foto, stroomt het water via een aantal dakpannen de vijver in. Zo kan de eigen tuin profiteren van het regenwater.

2 Een pergola van vier dikke touwen en een kastanjehouten paal biedt groeiplaats aan een druif. De dakplaten zijn evenals een *Acer*, een *Viburnum bodnantense* 'Dawn' en een *Hamamelis* uit de oude tuin overgebleven. Ook de bestrating is blijven liggen en alleen daar weggehaald waar de vijver en beplanting gekomen zijn.

5 Vanuit de stapelmuur loopt een waterstroompje naar de vijver. De pomp staat dichtbij het punt waar het water weer in stroomt. Zo wordt het vijverwater niet teveel verstoord en slechts een klein deel rondgepompt. De beplanting van de keermuur bestaat veelal uit inheemse soorten zoals grote en kleine kaardenbol, hartgespan, thijmsoorten, grasklokje, klein kaasjeskruid, muurvaren, tongvaren,

3 Insectenkastjes aan de muur van het huis. De kast rechts is voor vlinders. De linkerkast is geschikt voor lieveheersbeestjes en gaasvliegen die een natuurlijke vijand zijn van luizen, witte vlieg en spint.

wildemanskruid, duifkruid, digitalis, sedum- en anjer-soorten. Aangeplante exoten zoals *Echinacea* hebben vaak een ecologische functie zoals het lokken van vlinders en bijen. In de vijver groeien waterplanten zoals waterlelie, waterdriblad, watervarens en krabbenscheer. Langs de kant van de vijver staan onder meer dotterbloemen, irissoorten, grassen en *Primula*.

Juryrapport

De jury vindt het een knappe prestatie dat de hovenier met geringe middelen op een klein oppervlak een groene oase heeft gecreëerd. De hovenier is volgens de beoordelaars zeer goed geslaagd in de verwerking van de eisen van de opdrachtgevers. De opdracht was een tuin met natuur en diepte waarin bestaande beplanting en bestrating zoveel mogelijk moest worden gehandhaafd. Andere specificaties waren: schaduw in de woonkamer en een breed pad naar de berging. De jury spreekt van „een goed ontwerp waarin beplanting een belangrijke rol speelt. De balans tussen beplanting en dode materialen is zoals die hoort te zijn in een natuurtuin: het totaalbeeld is groen.”

De grote diversiteit aan planten draagt volgens de jury bij aan een sterke beleving van de tuin. Een druif geeft diepte aan de tuin maar een verticaal groen element achterin de tuin had de tuin meer massa kunnen geven. Een ander punt van kritiek is dat de Japanse esdoorn en de dakplatanen, twee elementen die de bewoners uit de oude tuin wilden behouden, als gecultiveerde soorten niet thuishoren in het concept van een natuurlijke tuin.

De toegepaste materialen zijn volgens de jury divers maar passend, mede door hergebruik van oude bestratingsmaterialen. De kleurstelling is rustig. De accessoires, zoals tuinmeubilair en potten vallen, aldus de jury, op door een subtiele keuze en toepassing.

De aansluiting van huis en tuin is geen expliciet onderdeel van het tuinconcept. „Er is een tuinkamer gecreëerd met een mooie beleving en goede toegankelijkheid voor een gehandicapt gezinslid. De omgeving heeft geen invloed op de tuin onder meer door een sterke gebruik van klimplanten en dakplatanen. De tuin is als het ware naar binnen gekeerd,” aldus de jury.

Strak maar sfeervol

Een strakke maar sfeervolle tuin waarin ook nog wat bloeide en waarin ruimte was voor een vijver met vissen. Dit waren enkele van de eisen die de opdrachtgever stelde aan de inzending van Van Gelder Tuinen. En door het sterk uitgevoerde tuinontwerp en het vakwerk van de hovenier is dat volgens de jury gelukt.

Tekst Peter Bennink / Beeld Rens Kromhout

De eigenaar

'Ik loop 's ochtends altijd eerst even de tuin in'

„Iedereen die hier komt zegt 'wat een heerlijke tuin'. En dat klopt ook: het is er supergezellig en ik loop 's ochtends altijd eerst even naar buiten de tuin in.”

De eigenares van de tuin in Ridderkerk is nog iedere dag blij met de tuin die Van Gelder Tuinen twee jaar geleden voor haar aanlegde. „Prettig is ook dat ik er niets meer aan hoeft te doen. De jongens die hem hebben aangelegd komen zo eens in de twee maanden om onderhoud te doen. Ze hebben de sleutel van de garage en bepalen zelf wanneer het nodig is om langs te komen”

Tot twee jaar geleden had het Ridderkerkse echtpaar een weelderige tuin met veel beplanting, een natuurlijke vijver en potten met planten op het terras van grindtegels. Het onderhoud deed de vrouw des huizes zelf. De tuin groeide echter 'uit zijn fatsoen' en dus werd het tijd voor een nieuwe. Mevrouw dacht in eerste instantie aan een romantische tuin, maar stemde toch in met het idee van haar man om een strakke tuin te laten aanleggen.

„Mijn man is op internet gaan zoeken en kwam uit bij tuinontwerpstudio Stijlhuizen, het bedrijf van Erik van Gelder uit Hendrik-Ido-Ambacht. Hij ontwerpt precies het soort

tuinen dat we zochten en het is bovendien een lokaal bedrijf, dat vinden we wel zo leuk.”

Van Gelder kreeg de opdracht een strakke moderne tuin te ontwerpen met voldoende zitgelegenheid, een vijver waarin vissen gehouden kunnen worden en sfeervolle verlichting zodat de eigenaren ook 's avonds van hun tuin kunnen genieten. Uit de oude tuin moest alleen de roodbladige Japanse esdoorn gespaard blijven.

Via de ontwerper kwamen de tuineigenaren terecht bij Van Gelder Tuinen, het hoveniersbedrijf van René en Stefan, broers van Erik. De aanleg verliep voor de tuineigenaren zonder grote problemen. In het begin konden materialen worden aan- en afgevoerd via de tuin van het aangrenzende verpleeghuis, zodat niet alles door de garage hoefde.

Het best geslaagd aan de tuin vindt de opdrachtgever de indeling. De woning is zo ingericht dat je vanuit de woonkamer de tuin inkijkt. „Alles klopt aan het ontwerp. Vanuit het huis zie je bijvoorbeeld precies in het midden van het raam de stapstenen over de vijver. De eettafel staat lekker dichtbij het huis zodat je snel geneigd bent buiten te eten en er is altijd een plek te vinden in de zon of schaduw.” ■

Genomineerd
Tuin van het Jaar
2012

CATEGORIE

Klein
(<200 m²)

JURYOORDEEL

8,1

René van Gelder

'De vijver is best een puzzel geweest'

„We hebben deze tuin ingestuurd voor de Tuin van het Jaar-verkiezing omdat alles erin zit. Het is misschien niet een hele grote tuin maar wel een bewerkelijke met veel technische elementen. Toch oogt de tuin rustig door het goede lijnenspel. Een bijkomend voordeel is dat we deze tuin ook onderhouden. Zo kunnen we er ook voor zorgen dat hij er zo uit blijft zien als de bedoeling is”, zegt René van Gelder. Samen met zijn tweelingbroer bestiert hij Van Gelder Tuinen.

Op een relatief kleine oppervlakte liggen vlonders, granieten tegels en halfverharding. De omheining is handwerk; hierin hebben de broers verschillende materialen en technieken toegepast.

Het meest uitdagende was het maken van de vijver. Die loopt namelijk vlak langs de rode Japanse esdoorn die behouden

moest blijven. Dat staat weliswaar mooi maar was volgens Van Gelder wel lastig bij de aanleg: „De vijver is best een puzzel geweest. We hebben een paar dikke wortels weggehaald. De dunnere soepele wortels zijn zoveel mogelijk omgeleid zodat we de bekisting van betonplex platen tot dichtbij het boompje konden plaatsen. De bekisting is daarna volgestort met beton. Het was in het eerste seizoen al te zien dat de Acer goed uitliep en geen knauw had gekregen van de werkzaamheden.”

De samenwerking met de eigenaren verliep soepel. Van Gelder: „Omdat de tuin precies volgens tekening is aangelegd konden we onze gang gaan en was niet veel overleg nodig. Ze waren wel geïnteresseerd en kwamen soms vragen hoe we bepaalde dingen deden, zoals het leggen van het buitenparket.” ■

René (links) en Stefan van Gelder

Bedrijf Van Gelder Tuinen

Vestigingsplaats Ridderkerk

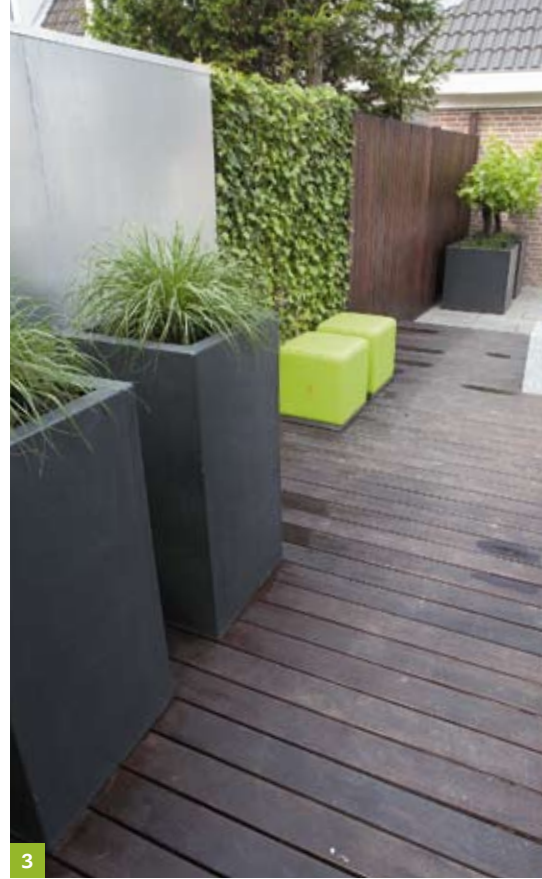
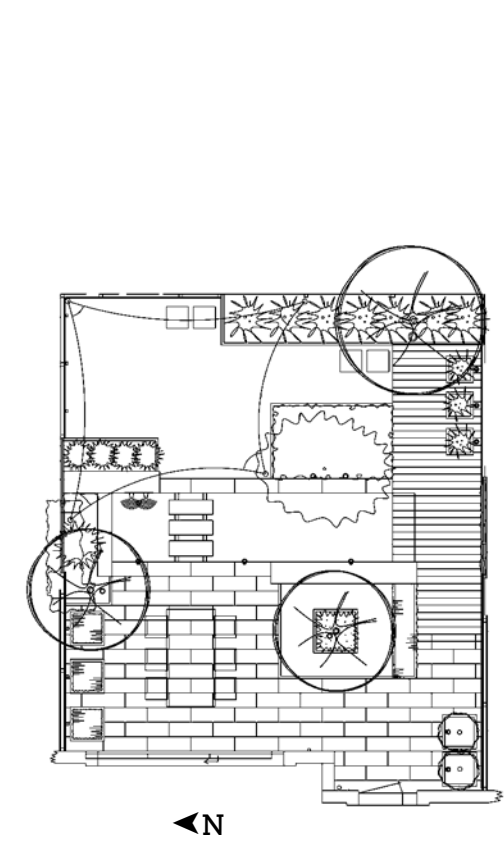
Werkgebied Zuid-Holland

Aantal medewerkers 2

Activiteit Aanleg (60%) en onderhoud (40%) van particuliere en zakelijke tuinen

Ontwerp Erik van Gelder van Stijlhuizen | Exclusieve buitenruimtes

1 Het op maat gemaakte zonnezeil zorgt ervoor dat het in de loungehoek ook aangenaam toeven is als de zon erop schijnt. Bovendien is het een echte eye-catcher. Het zeil is gespannen tussen drie aluminium palen en de hoek van de erfscheiding. In de wand van massaranduba is een liggende rechthoek uitgespaard die de achterliggende bosschages als een schilderij inkadert.

2 Twee roestvrijstalen waterneuzen brengen vanuit een gegalvaniseerd stalen muurtje beweging en zuurstof in het water. Achter het muurtje groeit *Calamagrostis* × *acutiflora* 'Karl Foerster'. Door de klimopschermen heen komt de *Clematis* van de burens de zon opzoeken; een kleurelement dat de hovenier bewust laat zitten. Voor de wand groeien *Miscanthus sinensis* 'Gracillimus' en *Astilbe chinensis* 'Pumila'.

4 In de voortuin staan dezelfde in cilindervorm geknipte *Quercus ilex* als in de achtertuin. Twee vakken met *Lavandula angustifolia* 'Munstead' flankeren een vak met grind en vier witte plantenbakken met lage siergrassen erin. De oprit is bestraat met Schellevis gewapend betontegels van 50 x 100 cm in de kleuren grijs en antraciet. In de tegels is een rij led-spots verwerkt.

5 Vanuit de loungehoek achterin de achtertuin kijk je niet alleen de tuin in maar ook naar het huis. Er loopt een zichtlijn tussen de loungehoek en het midden van de glaswand in de woonkamer, midden over de stapstenen in de vijver. Het terras bij het huis, de rand van de vijver en de stapstenen in de vijver zijn gemaakt van granieten stroken van 30 bij 90 cm.

3 De erfscheiding aan de noordzijde bestaat uit verschillende materialen: verzinkt stalen platen, klimopschermen en massaranduba. De stalen platen geven een moderne uitstraling; dit deel van de wand wordt 's avonds met grondspots uitgelicht. Het hardhouten buitenparket van de vlinder is blind bevestigd en heeft dezelfde breedte (12 cm) als de planken in de erfscheiding.

De halfverharding in de loungehoek is van basaltsplit met een fractie van 8-11 mm. De steentjes liggen op een ondergrond van gestabiliseerd zand met anti-worteldoek. Onder de *Acer* was in eerste instantie *Festuca* geplant maar die groeide er slecht. Het gras is daarom vervangen door *Euonymus*.

Juryrapport

Een sterk uitgevoerd tuinontwerp met goede verbindingen, vindt de jury. De opdracht was het realiseren van een strak vormgegeven maar toch sfeervolle tuin met meerdere zitplekken, water en verlichting waarin de bestaande esdoorn behouden bleef. En dat is volgens de jury gelukt.

De balans tussen ruimte en massa en de aansluiting tussen tuin en huis zijn goed, vinden de deskundigen, vooral in de achtertuin. De kwaliteit van de voortuin blijft hierbij achter. Deze is saai en mist sfeer en aansluiting op de straat. In de achtertuin is goed gebruik gemaakt van beplanting van de burens. De manier waarop de wand en de vlinder in de tuin doorlopen, vindt de jury zeer fraai. Een creatief element in de tuin is de omheining: een schutting met venster.

De gekozen materialen zijn divers maar de eenheid blijft bewaard. De gegalvaniseerde zitbanken voegen creatieve waarde toe aan de tuin. De bakken zijn fraai en de verlichting is goed verzorgd. De beplanting past in het concept van de tuin en is in orde, maar verrast de jury niet. In de achtertuin zijn mooie variaties te zien in bladvormen, maar de voortuin is saai.

De jury prijst het vakwerk van de hovenier en vindt de muren en vlinder zeer vakkundig gemaakt. De grondbewerking en de waterafvoer zijn redelijk tot goed uitgevoerd. De verhardingen zijn zeer stabiel, strak, goed en met oog voor detail afgewerkt.

De conditie van de beplanting is goed. Het plantverband is goed gekozen. De beplanting is vakkundig verwerkt en de inboet is, hoewel hier en daar jong, goed uitgevoerd. Het onderhoudsbeeld van de tuin is uitstekend. Dit geldt zowel voor de beplanting, de (half)verharding als voor de constructies.

Een tuin op de groei

Alle gezinsleden komen aan hun trekken in deze kleine tuin in hartje Vlaardingen. Zowel de eigenaren als de hovenier loven de flexibele inrichting. „Het is een tuin op de groei.” Ook volgens de jury grossiert de tuin in creatieve vondsten. Vooral van de berging is ze onder de indruk.

Tekst Miranda Vrolijk / Beeld Rens Kromhout en Ferry Noordam

De eigenaar

'Perfect voor ons gezin'

De eigenaar vindt zijn kleine tuin in Vlaardingen ideaal voor het hele gezin. Er is veel ruimte voor de twee jongste gezinsleden ingeruimd: de kinderen kunnen ravotten in het speelhuis achterin of op hun fiets racen onder de loofgang door. Tegelijkertijd is de tuin toegerust voor de eigenaren: ze kunnen er tuinieren in de moestuin of klussen aan de werkbank. Daarnaast is de tuin heel geschikt om feestjes te geven: het waterelement biedt veel zitruimte, de vijg is verrijdbaar en het antraciete muurtje kan worden verplaatst. „De tuin is heel flexibel”, concludeert de eigenaar.

In 2006 verhuisde het echtpaar naar de Vlaardingse woning. Het eerste jaar lieten ze de tuin ongemoeid om hem goed te leren kennen. Eind 2007 namen ze hovenier Klaas van Elsäcker in de arm om hun tuin op te knappen. De hovenier had een reeks tuinen in de buurt aangelegd en na een bezoek aan zijn website en zijn bedrijf in het centrum van Vlaardingen was het stel verkocht. Voor de nieuwe inrichting hadden ze duidelijke wensen. Zo vonden ze water belangrijk. De eigenaar had zelf al een idee uitgewerkt van een langgerekt element waarbij het water naar het huis toe zou stromen. Vooral dat laatste vonden ze vanwege de beleving belangrijk. „Van Elsäcker heeft aan dat ontwerp zijn eigen draai gegeven.” Veel ruimte voor de kinderen,

bergruimte, een werkbank en plek om eigen fruit en groente te verbouwen waren andere elementen die allemaal een plek in de tuin moesten krijgen. „Bovendien wilden we dat hij het simpel zou houden. De tuin moest eenvoudig uitstralen, passend bij de inrichting van ons huis.”

De samenwerking met de hovenier is de eigenaar goed bevallen. Zo vindt hij de zithoek achter in de berging een goede vondst. „We zitten daar heel vaak; het verlengt het seizoen omdat je heel beschut zit. Bovendien is het een ideale plek wanneer er vriendjes van de kinderen komen eten.” Ook is hij heel blij dat Van Elsäcker de berging over de volle breedte van de tuin heeft laten lopen. „Dat maakt de tuin rustig.” Verder vindt hij het rooster waarmee de vijver is afgedekt een prima oplossing. „Bij de aanleg van de tuin in het voorjaar van 2008 was de jongste één jaar; dus wel zo veilig om de vijver af te dekken.”

Over de aanleg is de eigenaar ook goed te spreken. „Van Elsäcker regelde alles. Toen we onze spullen niet kwijt konden omdat hij met de berging bezig was, zorgde hij voor een afsluitbare container voor ons huis.” Bovendien heeft de hovenier een compleet nieuwe rioleering in de tuin aangelegd. „Toen er onder het oude schuurtje een beerput bleek te liggen, heeft hij die ook verwijderd.” ■

WINNAAR

Tuin van het Jaar

2012

CATEGORIE

Klein
(<200 m²)

JURYOORDEEL

8,7

Klaas van Elsäcker

'Steigerhout is doorleefd, daar hou ik van'

De berging en de waterbank zijn volgens hovenier Klaas van Elsäcker goed geslaagde elementen in deze kleine (8 m bij 14 m) tuin nabij het centrum van Vlaardingen. Allebei zijn ze door hem speciaal voor deze tuin ontworpen en daarmee anders dan anders. Zo is de waterbank wel 7,5 m lang en beslaat de berging de volle breedte van de tuin; bovendien loopt ze taps toe. „Dat is mijn kracht, dat ik geen standaard dingen maak.”

Ook de keuze voor steigerhout is een ongewone. „Ik hou van het doorleefde van het hout, je kan zien dat het gebruikt is: er zit nog wel eens een spijker in of een inkeping door een slijptol. Van dat nieuwe gladde hout moet ik niets hebben.” De planken haalt Van Elsäcker bij een aanne-mer. „Ik koop voor hem een nieuwe bundel en ik krijg dan de oude mee.” De steiger-

planken zijn door hem in een geraamte van gegalaniseerd staal geplaatst. „Dat levert een mooi contrast op”.

Een andere blikvanger in de tuin is de pergola in combinatie met de border. „Ik probeer altijd te woekeren met de ruimte, om zo een maximale groenbeleving te realiseren.” Daarom heeft hij de border niet direct tegen de erfafscheiding geplaatst, maar er juist verder vanaf waardoor het groen meer de tuin in komt.

Wat hij tot slot ook een sterk punt van de tuin vindt, is de flexibele inrichting ervan. „Het is een tuin op de groei.” Het speelelement in de berging is er bijvoorbeeld later ingeschoven en kan gemakkelijk door iets anders worden vervangen. Ook wanneer de eigenaren meer groen in hun tuin willen, kunnen ze de borders vergroten door tegels te verwijderen. ■

Klaas Elsäcker

Bedrijf Van Elsäcker Tuin

Vestigingsplaats Vlaardingen

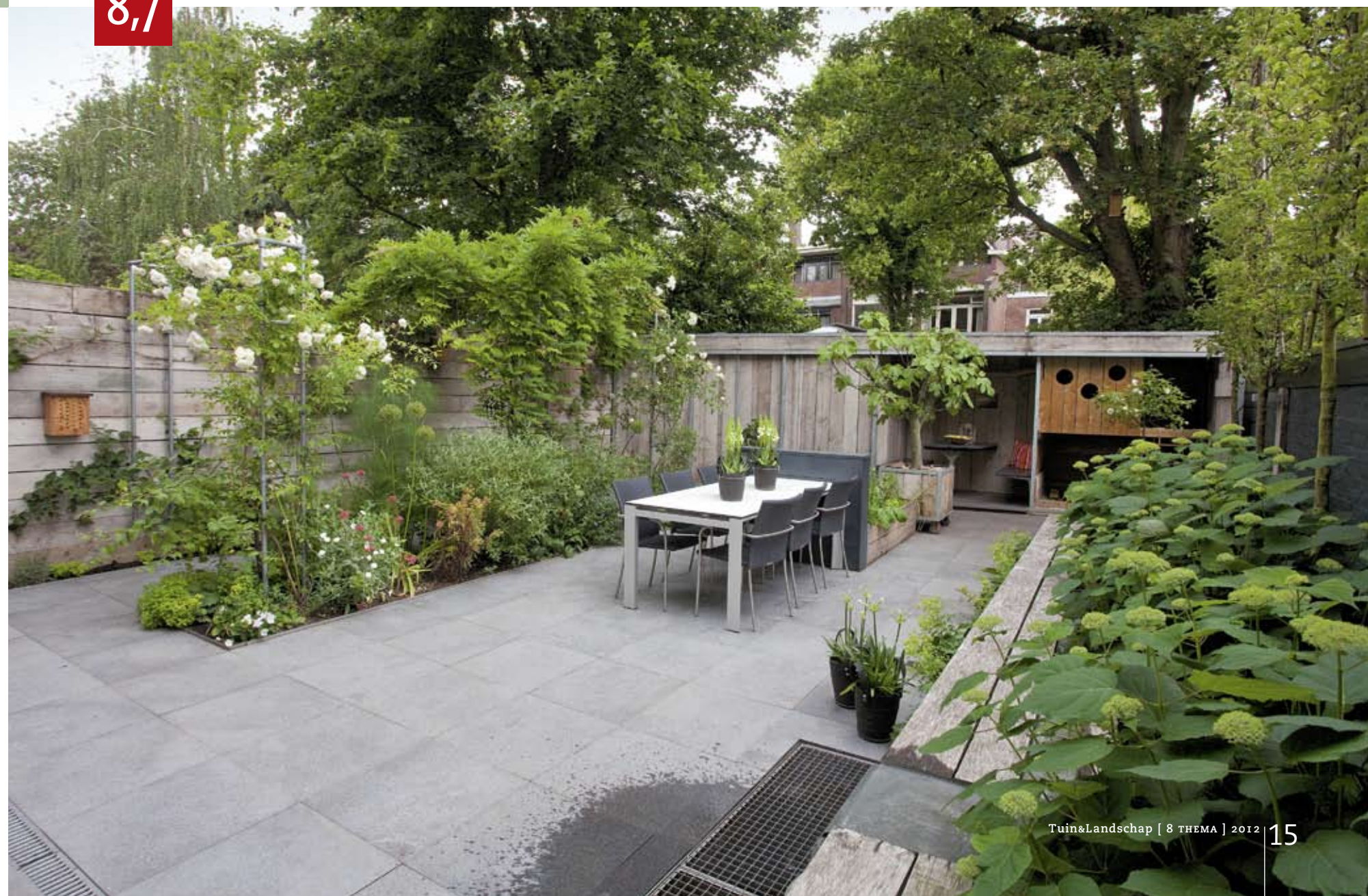
Werkgebied Regio Rotterdam - Den Haag

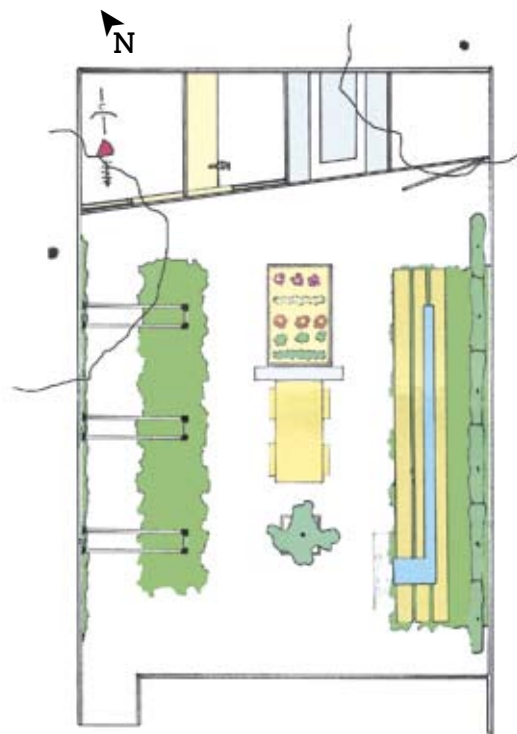
Aantal medewerkers Momenteel 1, huurt

per opdracht zzp'ers in

Hoofdactiviteit Ontwerp, aanleg en onderhoud van particuliere tuinen

Ontwerp Klaas van Elsäcker

1 Drie pergola's van Euroklemps (een buizenbouwsysteem) vormen samen een loofgang die het steegje naast het huis met de fietsenberg achterin de tuin verbindt. Het biedt de kinderen de mogelijkheid een rondje door de tuin te fietsen. Op de pergola groeien *Rosa 'Iceberg'* en *Wisteria*. Langs de erfafscheiding zijn vijf *Pyrus calleryana 'Chanticleer'* in leivorm aangeplant. Ze zorgen voor privacy en bieden volgens Elsäcker een aantrekkelijke seizoenbeleving vanwege hun bloesem en omdat ze lang blad dragen.

2 De berging die de volle breedte van de tuin beslaat, loopt taps toe om te voorkomen dat het element te massief zou worden. „Bovendien maakt de afwijkende vorm de tuin spannender.” In de berging zijn een fietsenschuurtje gemaakt, een werkbank, een zithoek en een speelplek voor de kinderen die met een grote deur is af te sluiten. Het fietsenschuurtje is met 2,25 m het diepst.

3 In een 1,8 m lange bij 1,2 m brede bak kunnen de eigenaren moestuinieren. Hij is uitgevoerd in steigerhout en gegalvaniseerd staal. Volgens de eigenaren is de bak vooral handig omdat de kinderen er gemakkelijk bij kunnen. Omdat de bak vrij snel vol zit, hebben ze in de andere borders ook eetbare planten gezet.

4 Het waterelement bestaat uit drie balken van Frans eikenhout (20 x 10 x 750 cm) waaruit de watergoot is gefreesd. Daarin heeft Elsäcker een zinken bak geplaatst. Het water stroomt naar het huis toe; een wens van de eigenaren. Via een vijver wordt het rondgepompt. De hovenier heeft de vijver afgedekt met stalen roosters die erafgehaald kunnen worden als de kinderen groter zijn. De verhoogde waterbaan is tevens zitbank. Eronder groeit *Alchemilla*, omdat die het beste gedijt in deze schaduwrijke hoek.

5 Zowel de vijg als het antraciet geverfde houten muurtje (1 m hoog, 1,4 m breed) zijn verplaatsbaar. De bak waarin de vijg staat is net als het waterelement en de berging van steigerhout en staal gemaakt. Als verharding heeft Van Elsäcker granieten Dark Grey tegels (60 bij 60) gekozen, omdat deze een rustige uitstraling hebben en niet krassen of verkleuren, volgens de hovenier. Hij heeft de tuin zo ingericht dat de eigenaren op termijn gemakkelijk een paar tegels kunnen verwijderen om de borders te vergroten.

Juryrapport

Volgens de jury is Klaas van Elsäcker zeer goed geslaagd in het verwerken van de wensen van de eigenaren in deze gezinstuin. Hij heeft een mooie open en groene ruimte gecreëerd op een klein oppervlak. De tuin bevat talloze creatieve vondsten zoals de speelruimte, een fraai waterelement maar ook de moestuin, een werkbank en een berging. De verhouding tussen de beplanting en dode materialen is goed. De gekozen materialen – staal, basalt en hout – zijn in perfecte harmonie toegepast. De verlichting op de antraciet muur is geslaagd. De beplanting past uitstekend in het ontwerp en geeft mooie contrasten. Fruit en kruiden zijn op originele wijze toegepast. Dieptewerking is bereikt met de pergola.

Wat betreft de aanleg zijn volgens de jury zowel de groundbewerking als de waterafvoer vakkundig uitgevoerd. De verhardingen zijn stabiel en goed afgewerkt. Enkele details kunnen beter, zoals de aansluiting van de verharding op het rooster en op de schuifpui van de woning. De schutting, de berging, de pergola, de verrijdbare bak en het waterelement zijn zeer vakkundig gemaakt en afgewerkt. De jury is vooral onder de indruk van de berging.

De conditie van de beplanting is goed, op enkele plekken na: daar staan volgens de jury zon- en schaduwplanten niet op de juiste groeiplaats. Het plantverband is verder goed gekozen. De beplanting is vakkundig verwerkt en de inboet is uitstekend uitgevoerd. Het onderhoudsbeeld van de tuin is goed. Dit geldt zowel voor de beplanting als de constructies. De geleiding van de leibomen vraagt aandacht, evenals de rozen.

De jury oordeelt dat dit een stoere, originele gezinstuin is die opvalt door de mooie verhouding tussen ruimte en massa, de toegepaste contrasten en de creatieve vondsten. Een waardige winnaar van de categorie en de Tuin van het Jaar 2012.

Strak met high-tech snufjes

Een jaren zeventig tuin met woekerende struiken en gras veranderde in een strakke, moderne tuin met hightech snufjes. Projectleider John de Zoete van Rodenburg Tuinen prijst het ontwerp van Erik van Gelder. „Omdat alles van te voren precies was uitgedacht, liep de aanleg goed.”

Tekst Ralph Mens / Beeld Rens Kromhout

De eigenaar

‘Ik vind mijn eigen tuin de allermooiste’

De eigenaren woonden al een aantal jaren in hun hoekwoning uit de jaren zeventig toen ze besloten een ontwerper in de arm te nemen om de voor- en achtertuin op de schop te nemen. „De bestaande tuin had een klein terrasje en heel veel gras. Ook stonden er woekerende struiken, een grote prunus en een ligusterhaag in en verder simpele, brede borders. Alleen een grote berk aan de zijkant van het huis hebben we behouden.”

Nadat de eigenaren zelf enige pogingen hadden ondernomen om de tuin aan te pakken, besloten ze toch om er een tuinarchitect bij te halen. „We hebben eerst op internet gekeken en kwamen daar enkele tuinen van Erik van Gelder tegen. Deze spraken ons erg aan. Erik heeft ons ook de hovenier aangeraden en na enig onderhandelen over de offerte zijn we met hem in zee gegaan.”

De eigenaren wilden een ruim terras met zowel een loungegedeelte als een verhoogd deel met eettafel, een paadje rondom het huis, een speelplek voor de kinderen en een berging voor de fietsen. Ook moest de tuin goed verlicht zijn. Verder wilden ze zoveel mogelijk ruimte.

In andere ontwerpen van Van Gelder zagen ze een waterelement en dat wilden ze zelf

ook graag. „Het is een waterbak met één brede straal. Het is mooi om naar te kijken en dempt ook het geluid van de snelweg.” Op aanraden van de ontwerper werd in een ‘loze’ hoek een jacuzzi geplaatst. Daarnaast is een houten berging waar op den duur een sauna in kan worden gebouwd.

De beplanting in de tuin is goed aangeslagen. Er is gekozen voor steeneiken vanwege hun compacte vorm. „De bomen zijn niet te volumineus en hebben een mooie structuur. We vonden het ook belangrijk dat er genoeg licht en open zicht in de tuin is.”

Over het werk van de hovenier zijn de eigenaren zeer goed te spreken. „Ze hebben geweldig werk geleverd. Ze hebben heel precies gewerkt, wat belangrijk is voor het juiste effect bij een strakke tuin. Er waren meestal twee man aan het werk. Ze gingen niet naar huis voordat ze tevreden waren over hun werk.”

Van Gelder kwam regelmatig kijken bij de aanleg van de tuin, zodat de eigenaren zelf geen toezicht op de werkzaamheden hoefden te houden. „Het was een heel positieve ervaring met als resultaat een prachtige tuin. Al onze wensen zijn erin opgenomen. Ik zie wel eens andere tuinen die er goed uitzien, maar ik vind mijn eigen tuin de allermooiste.” ■

Genomineerd
Tuin van het Jaar
2012

CATEGORIE
Middelgroot
(200-500 m²)

JURYOORDEEL

8,0

John de Zoete

‘Tuin sluit goed aan bij wensen van de klant’

De tuin die John de Zoete van Rodenburg Tuinen aanlegde in Nieuwerkerk aan den IJssel is wat betreft materiaalgebruik niet alledaags. „Het is een strakke, high-tech tuin met een hoge afwerkingsgraad. Ook steekt de tuin ontwerptechnisch mooi in elkaar en sluit hij goed aan bij de wensen van de klant.” Wat De Zoete aanspreekt is dat er niet op het budget is bezuinigd. „Je ziet wel eens dat in de uitvoering bepaalde zaken uit kostenoverwegingen vervallen. Maar in dit geval is niets vanwege de kosten geschrapt.”

Een bijzonder aspect is volgens De Zoete de wand van Eternitplaten. „Zulke platen worden met name voor gevelbeplating gebruikt. Het is keihard materiaal. We wilden het blind monteren, dus zonder gebruik van schroeven. Dat hebben we bereikt door op het hardhouten frame strookjes Eternit vast te schroeven. Vervolgens hebben we

de platen met speciale lijm hierop geplakt. Dit geeft een perfecte binding. Deze oplossing hebben we later ook in andere tuinen toegepast.”

De aanleg van de tuin verliep voorspoedig, maar kostte wel meer tijd dan normaal. „Voor een relatief klein oppervlak waren we veel tijd kwijt, maar het is niet voor niets geweest. Omdat alles van te voren goed is uitgedacht door ontwerper Erik van Gelder, liep het op rolletjes.”

Het contact met de eigenaren was volgens De Zoete goed. „Omdat het ontwerp goed in elkaar zat, en dankzij een uitgebreid draaiboek, was er eigenlijk weinig contact nodig met de klant. Af en toe hebben we in overleg kleine dingen anders opgelost, maar verder is de tuin geheel conform het ontwerp aangelegd.” ■

John de Zoete

Bedrijf Rodenburg Tuinen

Vestigingsplaats Woerden

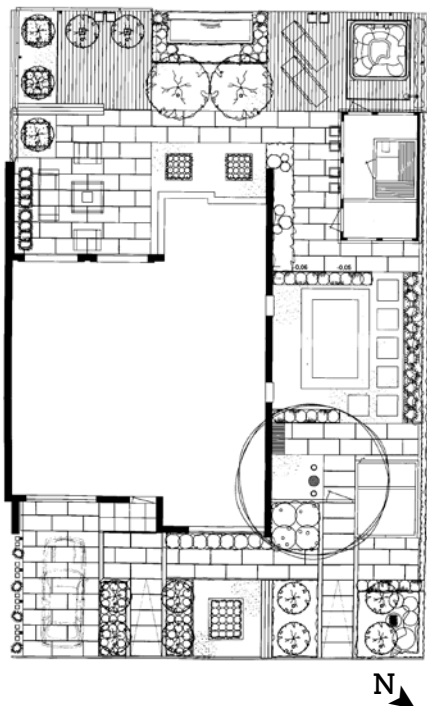
Werkgebied Nederland, Noord-België

Aantal medewerkers 22

Hoofdactiviteit Particuliere tuinaanleg

Ontwerp Erik van Gelder van Stijl-tuinen | Exclusieve buitenruimtes

1 Aan de zijkant van het huis is een speelhoek voor de kinderen ingericht. De ontwerper adviseerde kunstgras te gebruiken, omdat het niet snel slijt en een zachte ondergrond vormt. Grijs vlakken wisselen het groen af.

3 De tegels in de tuin zijn afgewisseld met grindvlakken. Hier is voor gekozen omdat de tuin op veengrond ligt, waardoor deze aan verzakkingen onderhevig is. Om dit te onderhouden zou in de hele tuin moeten worden geheid. Hiervoor heeft de eigenaar vanwege de kosten niet gekozen.

5 In de voortuin zijn afscheidingen gemaakt met roestvrijstalen balken. Deze zijn speciaal hiervoor gelast en daarna over een betonnen rand geschoven. De tegels in de tuin hebben een afwijkende maatvoering, zodat een origineel beeld ontstaat.

2 De ontwerper heeft twee felrode bakken met lavendel tegen de Eternitwand geplaatst. Deze contrasteren zo met de overwegend grijze tinten in de tuin. Overal aan de wanden zijn lichtspots geplaatst zodat de tuin rondom verlicht is.

4 De berk is het enige element dat in de tuin is gehandhaafd. De eigenaar wilde deze behouden omdat de boom er al net zo lang staat als het huis zelf. De berk staat in een houten betimmering en wordt door twee spots verlicht.

6 De voortuin wordt gedomineerd door de steeneiken met hun compacte vorm. Verder is er gebruik gemaakt van *Geranium* als bodembedekker. Rechts van het huis is een fietsenberging gemaakt waarbij gebruik is gemaakt van verticale betimmering. Er is een bankje gemaakt en in de afscheiding met de tuin van de burens is verlichting aangebracht. Voor de fietsenberging en de verlichting is de hulp van een gespecialiseerd bedrijf ingeroepen.

Juryrapport

De jury is van mening dat de hovenier erin is geslaagd om alle wensen van de opdrachtgevers te verwerken. Het ontwerp valt volgens de jury op door een sterke belijning die de aansluiting op huis en omgeving fraai vorm geeft. Er is een mooi evenwicht gevonden tussen openheid en privacy.

De creatieve elementen zijn vooral terug te vinden in de constructies. Ook is de balans tussen ruimte en massa goed, maar had achter in de tuin meer groen een betere verbinding met dode elementen tot stand kunnen brengen.

De gekozen materialen passen in het ontwerp, maar de diversiteit van dode materialen is volgens de jury iets te groot. De kleurstelling is goed, met een basis van zachtgrijze tinten en het tuinmeubilair is divers, maar passend. De verlichting en potten zijn mooi en consequent toegepast.

De sortimentskeuze van beplanting is goed, maar versterkt het lounge-concept van de tuin te weinig. Wel is de dieptewerking mooi gerealiseerd met twee solitaire bomen, een moerbeik en een berk.

De grondbewerking en de waterafvoer zijn vakkundig uitgevoerd. De verhardingen zijn stabiel, gedegen en goed afgewerkt; de aansluitingen van de verharding zijn mooi uitgevoerd. De toegepaste constructies – muren, een vlinder en een vijver – zijn zeer vakkundig gemaakt en afgewerkt. Het kunstgras is goed verwerkt.

De conditie van de beplanting is goed. Het plantverband in de voortuin is perfect; in de achtertuin zijn hier en daar wat open plekken te zien. De beplanting is vakkundig verwerkt en de inboet is goed uitgevoerd. Het onderhoudsbeeld van de tuin is goed.

De tuin heeft een sterke belijning, een goede interne samenhang en kent diverse creatieve details. Vooral de constructies vallen daarbij op. De beplanting zou het ontwerp en de sfeer van de tuin verder kunnen versterken. De verhouding tussen groene massa en dode materialen is hier en daar onevenwichtig en het sortiment mist verrassingen.

Gebruikstuin die rust uitstraalt

Diverse terrassen, een speelveld voor de kinderen en een grote zwembijver. Jan Abrahams slaagde er in al deze elementen te verwerken in een tuin die jaarrond rust uitstraalt. De jury prijst de mooie belijning waardoor huis, tuin en omgeving goed op elkaar aansluiten. Een sterke creatieve vondst vindt de jury de nieuw geplaatste muur in combinatie met de bestaande bomenrij.

Tekst Emiel van den Berg / Beeld Gerdien de Nooy en Emiel van den Berg

De eigenaar

'Het is onze eigen tuin geworden'

De eigenaar wilde een rigoureuze verandering van het huis en de twintig jaar oude tuin in Diessen. Eerst werd het rode bakstenen huis wit geschilderd en maakten de bruine dakpannen plaats voor grijze. Daarna volgde de tuin die bestond uit een groot gazon, een zitkuil en aan de randen een verwilderde heesterborder. De zware iepen langs de achtergrens moesten blijven, de rest van de beplanting mocht allemaal weg.

Aanleiding voor de verandering, die in 2009 plaatsvond, was de wens van een zwembijver. Behalve leuk voor de twee kinderen (van tien en dertien jaar) moest dit ook het sierelement van de tuin worden. De zwembijver sluit aan op de door de eigenaar zelf geplaatste veranda en is daarom vanuit de huiskamer goed zichtbaar. „We houden van stil water. Dat geeft rust. Wanneer de kinderen ouder worden en minder gaan zwemmen, komen er vissen in.” Overigens zwemt nu in de vijver één zonnebaars die zich voedt met onder andere insectenlarven.

Verder wilden de eigenaren een strakke tuin in stille tinten die aansluit op het huis. Naast verschillende terrassen voor zon en schaduw moest er voldoende speelruimte komen voor de kinderen. Ook een helder lijnenspel van Schellevistegels en lage taxushagen stond op de verlanglijst. „Vooral die grote

tegels wilden we graag. Die verhouden zich mooi met de totale ruimte.”

De toegevoegde waarde van ontwerper Harm van Overbeek zit in verschillende door hem geadviseerde tuinonderdelen. Een voorbeeld zijn de twee losse muurdelen haaks op de erfgrens waar doorheen de schuine lijn van iepen loopt. Ook de plantenbakken gevuld met Buxus in de vijverstrook met lavasubstraat en de herhaling van vergelijkbare bakken op andere plaatsen in de tuin is een idee van de ontwerper. „Net als het plaatsen van de waterelementen bij het vijverterras, de hardstenen bankjes en de invulling met veel wintergroene planten.” Bij de planken in de veranda en op het terras achter de zwembijver leek het even fout te gaan. Deze planken van padoek hardhout hadden bij plaatsing een erg rode kleur. „We schrokken maar inmiddels hebben ze een mooie grijs tint gekregen.”

De eigenaar koos Jan Abrahams omdat hij de vorige tuin ook had aangelegd. „En hij is een van de weinige in de omgeving die de capaciteit heeft om een grote tuin als deze aan te pakken.” Tijdens de werkzaamheden was er een vast aanspreekpunt en gedurende het hele project heeft het bedrijf nooit zijn stempeel op het eindresultaat willen drukken. „Het is helemaal onze eigen tuin geworden.” ■

Genomineerd
Tuin van het Jaar
2012

CATEGORIE
Middelgroot
(200-500 m²)

JURYOORDEEL

8,1

Jan Abrahams

'Een mooi product voor een lage prijs'

„Op ons verzoek maakten de eigenaren een uitgebreide fotocollage met hun wensenlijst en door dat voorwerk was onze eerste schets meteen bingo. De eigenaren gingen er snel mee akkoord.” Soms vindt Abrahams dat gevaarlijk omdat er dan te veel vertrouwen kan zijn en dingen mischien over het hoofd worden gezien. In dit geval pakte het goed uit vanwege de gedegen voorinformatie van de klant en het goede luisteren van de ontwerper. „Overigens laat de schets die we maken altijd ruimte over voor vragen waardoor de laatste beslissingen zeer bewust worden genomen.”

Nadat de eigenaren de nieuwe serre hadden geplaatst, kon de tuin in één keer worden aangelegd. Centraal ligt de grote zwembijver, naast een strakke vormgeving de belangrijkste wens van de eigenaren.

De aanleg van de 1,4 m diepe vijver was de grootste klus en werd in de zomer uitgevoerd. Dit om wateroverlast bij het graafwerk te vermijden. De 3D-vijverfolie liet Abrahams op maat maken en kon daarom plooieloos gelegd worden. De donkere tint voorkomt een te prominente aanwezigheid van het grote wateroppervlak.

Het vijverwater circuleert door een bak met lavasubstraat. Op dat substraat hechten zich bacteriën en er groeien helofyten in: een selectie waterplanten met waterzuiverende eigenschappen.

Door de aanwezigheid van de rij volwassen iepen en de toegankelijkheid van de tuin heeft Abrahams deze tuin voor een relatief lage vierkantemeterprijs kunnen realiseren. „Dat, en het enthousiasme van de eigenaren deed ons besluiten deze tuin in te zenden voor de competitie.” ■

Jan Abrahams

Bedrijf Jan Abrahams Hoveniers BV
Vestigingsplaats Biest-Houtakker (gemeente Hilvarenbeek)

Werkgebied Gebied tussen Breda, Tilburg, Eindhoven en Den Bosch
Aantal medewerkers 13 plus wisselend aantal zzp'ers

Activiteiten Aanleg en onderhoud van tuinen en daarnaast een tuincentrum met voorbeeldtuinen

Ontwerp Harm van Overbeek

1

1 Voor de privacy zijn langs de witte scheidingmuur met de buren leiplatanen aangeplant. Deze zorgden voor snel resultaat en het grove blad contrasteert met dat van de iepen en de meerstammige *Carpinus betulus*. De platanen worden twee keer per jaar gesnoeid om het strakke tuinbeeld te behouden.

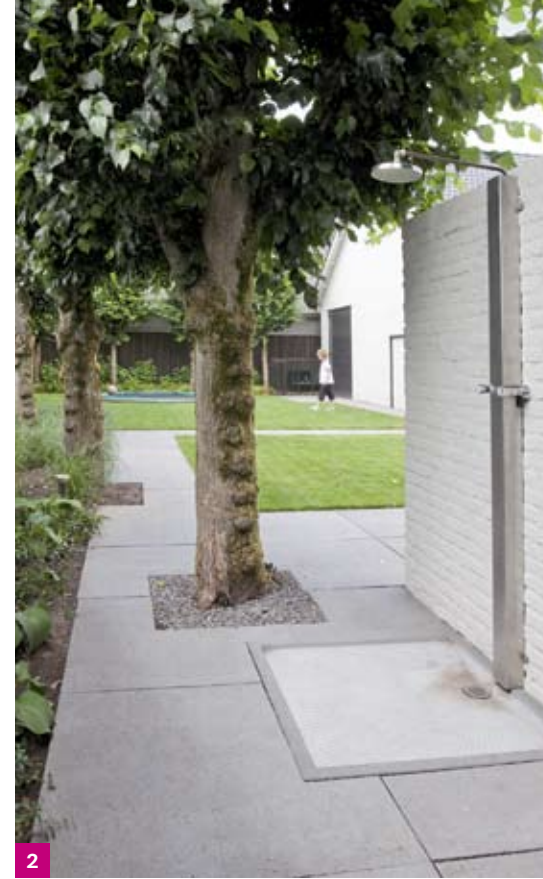
3 In de zijtuin liggen twee strakke gazons. Het eerste gazon is vooral een groen rustpunt. Het tweede gazon is wat grover en geschikt om op te spelen. De trampoline is ingegraven om ruimtelijkheid te behouden. Beide gazons hebben een rand van Schellevis tegels waardoor de graskanten makkelijk zijn bij te houden.

N

2 De bestaande iepen lopen schuin weg met de achtergrens van de tuin. Om de vormgeving strak te houden, plaatste Abrahams haaks op de zijgrens twee muurdelen in elkaars verlengde. Achter de tweede muur bevindt zich de buitendouche.

4 De meerstammige *Carpinus betulus* zocht Abrahams samen met de klant uit bij een boomkwekerij. Samen plantten ze de bomen waarbij ze kritisch keken naar de volgorde en de takstand. De haagbeuken worden strak geknipt om het ritme krachtig te houden. In de tuin is vooral voor onderhoudsvriendelijke planten gekozen. Zo zijn er grote plantvakken *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln' aangeplant, *Pachysandra terminalis*, *Lavandula angustifolia* 'Hidcote', *Vinca minor* en *Carex morrowii* 'Variegata'. Bij die keuze was wintergroen een aandachtspunt net zoals afwisseling in bladkleur en bladvorm.

2

3

4

Juryrapport

Volgens de jury sluit het ontwerp van deze chique, open tuin vanwege de mooie belijning goed aan op het huis en zijn omgeving. Tussen huis en tuin is de veranda een voorbeeld van een mooie maar contrasterende overgang. De combinatie van bomen, schutting en muur verzorgt de overgang naar de omgeving. Een sterke en creatieve vondst is de muur in combinatie met de rij bestaande iepen. Hoewel de zwembad een beeldbepalend element is en de dode materialen overheersen, is er over het algemeen een goede balans tussen ruimte en massa. De gekozen materialen sluiten aan op het ontwerp en hebben een passende kleurstelling. Bij de accessoires, zoals potten, is voor een rustig beeld gekozen. De verlichting is goed. Bij de beplanting is de keuze overwegend goed maar deze zou meer toe kunnen voegen aan het ontwerp. Het sortiment mist ook variatie en verticale groene elementen. Daardoor is een te open karakter ontstaan met minder dieptewerking dan gewenst. De grondbewerking en de waterafvoer zijn vakkundig uitgevoerd en aangelegd. De afwerking van de verharding is stabiel, duurzaam en vakkundig. Toegepaste constructies zoals de gemetselde muur, het waterelement, het helofytenfilter en de vlinder zijn vakkundig gemaakt en afgewerkt. Ook de geleiding van de leibomen is goed en met oog voor detail gemaakt. De conditie van de beplanting is redelijk tot goed. Het plantverband is goed, hoewel op enkele plekken een voller beeld gewenst is. De beplanting is vakkundig verwerkt en de inboet is goed verzorgd. De kwaliteit van de gazons is goed: mooi groen en gelijkmatig qua beeld. Het onderhoudsbeeld van de tuin is uitstekend. Dit geldt zowel voor de beplanting, de verharding als voor de constructies.

Mediterrane lounge-tuin in het bos

Van een mediterrane tuin met ronde belijningen naar een strakke lounge-tuin. Het eerste project van Gerwin van de Pol met zijn bedrijf GroenXpert werd direct zijn meest geslaagde. „Omdat alles klopte en er nergens concessies werden gedaan.” De prettige verstandhouding met de opdrachtgever droeg daar zeker aan bij. Met hergebruik van materialen en planten richtte hij de nieuwe tuin in.

Tekst Lilian Verhaak / Beeld Rens Kromhout

De eigenaar

‘Zijn voorstellen zijn altijd raak’

Twee jaar geleden wilden de bewoners hun huis in Groesbeek strakker en moderner inrichten en die stijl wilden zij graag buiten voortzetten. Een aannemer maakte een schets voor een overkapping aan het huis: heel strak met veel gebruik van staal en aluminium. „Dat was eigenlijk net een stap te ver voor ons”, vertelt de eigenaar. Gerwin van de Pol zag dat en vroeg of hij niet ook een voorstel kon maken.

De vorige tuin was een mediterrane tuin met ronde lijnen: de palmen en de leibomen stammen daar nog uit. De wens was om een strakkere tuin te krijgen, die toch warm en gezellig was. De bewoners zitten graag buiten, dus wilden zij voldoende zitplekken, ook overkapt. Omdat ze al in het bos zitten, is het groen in de tuin van ondergeschikt belang. Het zijn geen tuiniers. Omdat ze allebei een drukke baan hebben, wilden ze graag een onderhoudsvriendelijke tuin.

„Gerwin onderhield onze tuin al jaren, zo hebben we hem leren kennen. Hij werkte toen nog voor een ander hoveniersbedrijf en dacht erover de stap naar het zelfstandig ondernemerschap te maken. We spraken

daar weleens over. Zelf heb ik ook een eigen bedrijf en ik heb hem echt gestimuleerd om voor zichzelf te beginnen. Hij was eraan toe.”

Het ontwerp dat Gerwin maakte, was een schot in de roos. „En dat bleef het prettige in de samenwerking met hem. Hij voelt precies aan wat wij leuk vinden. Zijn voorstellen zijn altijd raak”. Niet alleen door de vorm, maar ook door het gebruik en hergebruik van materialen werden de bewoners enthousiast voor zijn plannen: het hout en de klinkers in de natuurstenen verharding droegen bij aan de warmte die zij zochten in het strakke ontwerp. Wat ze ook mooi vinden in het ontwerp, is dat het groen laag is gehouden. Er is al genoeg hoogte in de omgeving. Hierdoor steekt de tuin mooi af tegen de hoge bomen eromheen.

De bewoners zitten op verschillende plekken in de tuin. 's Ochtends kan dat in de zon op het open terras en 's avonds is het paviljoen favoriet. Dat kan tot diep in het najaar, want de plek kan verwarmd worden. De verlichting licht 's avonds onderdelen in de tuin uit en maakt hem echt "sprookjesachtig", aldus de bewoners. ■

Genomineerd
Tuin van het Jaar
2012

CATEGORIE
Middelgroot
(200-500 m²)

JURYOORDEEL

8,3

Gerwin van de Pol

‘Paviljoen is technisch hoogstandje’

Na twintig jaar als werknemer bij een hoveniersbedrijf gewerkt te hebben, maakte Gerwin van de Pol twee jaar geleden de stap naar een eigen bedrijf. De tuin in Groesbeek is zijn eerste en tegelijk meest geslaagde project. Het succes ervan schrijft hij toe aan het feit dat er nergens concessies zijn gedaan: „Alle ideeën die ik opwierp konden gehonoreerd worden. Er zijn kosten noch moeite gespaard om het ideale eindbeeld te realiseren.” Dit kwam onder meer door de goede verstandhouding tussen hovenier en opdrachtgever: „We zijn beiden perfectionisten en dit gaf een goede klik.”

Delen van de beplanting zijn in de tuin bewaard gebleven; andere gedeelten heeft Van de Pol aangepast aan de nieuwe vormgeving. Ook een deel van de bestrating

heeft hij zonder veel problemen kunnen meenemen in het nieuwe ontwerp.

Onderhoudsvriendelijke bodembedekkers en wintergroene struiken sieren de tuin. De sfeer wordt mede bepaald door de palmen, die ook in de vorige tuin stonden. Bij de aanleg moest de hovenier ook een drainageprobleem oplossen: na regenbuien stonden grote plassen water in de tuin. Hiervoor zijn grindkoffers ingegraven, verstoppt in de borders. Trots is van de Pol op het houten paviljoen van 6 bij 4 m. Er zijn op maat meubels gemaakt van hetzelfde materiaal als de palen die het gebouwte steunen. „Dit paviljoen is een technisch hoogstandje. Zonder dat het opvalt zijn er leidingen geplaatst voor de verlichting, de audio, de projector met filmdoek en verwarmingselementen.” ■

Gerwin van de Pol

Bedrijf GroenXpert

Vestigingsplaats Wijchen

Werkgebied Voor aanleg en onderhoud in een straal van 75 km rond Wijchen. Voor ontwerp is het werkgebied onbeperkt.

Aantal medewerkers Eenmansbedrijf

Hoofdactiviteit Ontwerp en aanleg

Ontwerp Gerwin van de Pol

←N

1

3

2

4

5

6

1 De kleine terrakleurige gebakken Pflaster-klinkers komen nog uit de vorige tuin en zijn ingepast in het nieuwe ontwerp. Voor de rest zijn er natuurlijke materialen gebruikt: natuursteen en hout. De leiplatten stammen uit de vorige tuin.

2 De Douglas-staanders van het paviljoen zijn 20 bij 20 cm. Om de levensduur hiervan te verlengen zijn de palen geplaatst op verzinkte voetjes, die in beton zijn gestort. De palen staan dus net boven de grond. Om te zorgen dat er voldoende daglicht binnenkomt, is de achterwand niet sluitend tot het plafond gemaakt. Dit geeft bovendien een zekere lichtheid aan het toch robuuste bouwwerk.

4 De beplanting komt deels uit de oude tuin: onder meer leilindes, palmen, buxusbollen en taxushagen. De beplanting is gekozen op bladvormen en bladkleur, zodat ze ook interessant zijn als ze niet bloeien. Onder de palm groeien *Hosta*, *Lavandula*, *Liriope*, rozen en varens. In andere vakken vind je *Actaea*, *Rodgersia*, *Cerastium* en *Ophiopogon*. Omdat de tuin aan een bosrand ligt en de kleine borders daaraan snel ondergeschikt kunnen zijn, is er gekozen voor aanplant in grote groepen.

5 Alle muurtjes in de tuin zijn van natuursteen, waarbij de bovenste laag gepolijst is. Zo kun je de muurtjes ook gebruiken als zitplek. De gepolijste natuursteen komt ook weer terug in de randen van het paviljoen.

3 Op het kruispunt van de belangrijkste zichtassen heeft de hovenier een spiegelvijver met een in roestvrij staal uitgevoerde waterval aangelegd. De natuurstenen blokken voor de muurtjes zijn 12 cm dik; zo ook de waterval die verder 12 cm hoog en 30 cm breed is. Tussen de vijver en de waterval is een filter geplaatst, achter de muur in de grond zodat je deze niet kunt zien.

6 De 15 cm verhoogde vlonder dient als zonneterras. Doordat hij hoger ligt krijgt de tuin meer diepte. Bijkomend voordeel is dat de vlonder boven maaiveld ligt en zo minder in contact komt met vocht. Daardoor heeft hij een langere levensduur. In overleg met de opdrachtgever heeft de hovenier Massaranduba-planken (een hardhoutsoort) toegepast. Ze zijn glad geschaafd omdat dat op blote voeten fijner loopt.

Juryrapport

De tuin, de overkapping annex lounge-ruimte, het huis en het interieur sluiten perfect op elkaar aan en vormen samen een harmonieus en open geheel, vindt de jury. De overgangen naar de omgeving zijn mooi verzorgd: de achterkant van de tuin en de bomen in het bos aan de overzijde van de weg doen mee in het ontwerp. Met de leibomen is privacy ten opzichte van de burens aangebracht.

De balans tussen ruimte en massa is goed in het ontwerp, maar in de praktijk moet de jonge beplanting nog wel 'opboksen' tegen de dode materialen. De jury denkt dat deze onevenwichtigheid opgeheven is, wanneer de tuin volgroeid is. De gekozen materialen passen in het ontwerp en de kleurstelling versterkt het concept. Er zijn veel verschillende soorten materialen toegepast. Dit is een gewaagde keuze die goed is uitpakend. Het tuinmeubilair en andere accessoires zijn stijlvol. De verlichting is goed. De beplanting straalt rust uit en past in het mediterrane concept, met uitzondering van de onderbeplanting: daar had de aansluiting op het concept sterker gekund. De grondbewerking en de waterafvoer zijn vakkundig uitgevoerd en aangelegd. De verhardingen zijn netjes en goed afgewerkt. De toegepaste constructies zijn stuk voor stuk prachtig en vakkundig gemaakt. De afwerking klopt tot in detail en vertoont raffinement.

De conditie van de beplanting is goed, hoewel een palm en de taxus aandacht behoeven. Het plantverband is goed maar niet optimaal: er zijn hier en daar open plekken te zien. De tuin is netjes en verzorgd onderhouden. Dit geldt zowel voor de beplanting als de verharding en de constructies. De vijver is mooi helder.

Kortom: een tuin met een mediterrane loungesfeer die opvalt door mooie aansluitingen met het woonhuis en de omgeving. Het mediterrane concept is goed uitgewerkt, zowel in materialen en accessoires als in de beplanting. Een mooie, verzorgde en vakkundig aangelegde tuin, zo oordeelt de jury.

Samenspel tussen huis en tuin

De eigenaren lieten niets aan het toeval over: nog voordat ze hun bouwka- vel hadden uitgezocht, betrokken ze een hovenier bij hun bouwplannen. Huis en tuin sluiten volgens de jury dan ook naad- loos op elkaar aan. De hovenier noemt deze manier van werken de 'droom van elke tuinontwerper'.

Tekst Miranda Vrolijk / Beeld Rens Kromhout

De eigenaar

'We wilden snel uit de modder zijn'

Niets aan de voortuin van dit huis in Dor- drecht doet vermoeden dat erachter een mo- dern zwembad ligt, compleet met een lounge- hoek en een poolhouse. De voortuin is juist heel klassiek ingericht met roze *Hydrangea*, *Taxus*-hagen en een klinkerpad als entree. En dat is precies wat de eigenaren zo waarderen in hun tuin. „Hij bestaat uit vier verschillende locaties met elk een eigen beleving.”

Zo is in de zijtuin op het oosten op de veranda een zitje rondom een open haard gecreëerd. Door verscheidene meerstammige *Parrottia persica* zit je hier beschut: zelfs in de winter verblijven de eigenaren hier vaak. Ach- ter in de tuin domineert het zwembad; dit is de mediterrane hoek, waar vooral in de zomer door de eigenaren gebruik van wordt gemaakt. Onder de pergola vind je het eetgedeelte en in de zijtuin op het westen is langs een grote wa- terpartij een zitje gemaakt, waar de eigenaren 's avonds veel te vinden zijn.

Vijf jaar geleden kochten ze het perceel, een voormalige perenboomgaard. Ze lieten een nieuw huis bouwen en vanaf de allereerste plannenmakerij betrokken ze de hovenier daarbij. „Om zo huis en tuin naadloos op elkaar af te stemmen”, legt de eigenaar uit. „Maar ook om zo snel mogelijk uit de modder te zijn.” De keuze viel op De Rooy Hoveniers uit Dussen. Dit bedrijf heeft de tuin zowel

ontworpen als aangelegd. „We kenden het bedrijf vanuit de privé-sfeer als vakkundig, eerlijk en betrouwbaar.” De situering van het huis is daardoor mede op advies van Günther de Rooy tot stand gekomen. Verder heeft het hoveniersbedrijf de grond bouwrijp gemaakt en alle perenbomen verwijderd.

De tuin is vier jaar geleden aangelegd; toch oogt de beplanting een stuk ouder. Dit wilden de eigenaren graag zodat de tuin meteen zou 'tonen' na aanleg. Samen met De Rooy hebben ze zelf bij kwekerij Van den Berk in Sint-Oe- denrode de verschillende bomen en heesters uitgezocht, onder meer de meerstammige pla- tanen, de kornoelje, de prunussen en de par- rottia's. „Een heel leuke belevenis”, benadrukt de eigenares. „Ook omdat Günther ons op die manier heel erg bij het ontwerp betrok.”

De eigenaren houden verder van kleur in de tuin. In die wens heeft de hovenier ruim- schoots voorzien. Onder meer met een rij *Prunus serrulata* in de oostelijke zijtuin, die van dieprood tot zachtroze bloeien. „Ware beauties”, typeert de eigenaar. Daarnaast is naast het zwembad een rozenperk aangelegd gecombineerd met rozemarijn voor de geur. Verder noemen ze in het bijzonder de 'prach- tige bloemenzee' van de blauwe *Wisteria* en de 'geweldige bijna 2 m hoge pluimen van de twee paarse agapanthussen.' ■

Genomineerd
Tuin van het Jaar
2012

CATEGORIE

Groot
(>500 m²)

JURYOORDEEL

8,0

Günther de Rooy

'Tuin met ruimte voor een zwembad'

Voor Günther de Rooy en zijn neef Ben – samen runnen ze het 72 jaar oude familie- bedrijf – is het de eerste keer dat ze mee- doen aan de competitie. De ingezonden tuin is volgens De Rooy anders dan anders vanwege een afwijkende materiaalkeuze en een bijzondere vormgeving.

Wat hij vooral geslaagd vindt, is de wis- selwerking tussen het huis en de tuin. „We hebben verschillende zithoeken gecreëerd die perfect aansluiten hoe er geleefd wordt in de woning.” De hovenier heeft het niet eerder meegemaakt dat hij zo vroeg bij een bouwproject is betrokken, dat hij zelfs zijn voorkeur voor een bouwka- vel mocht uit- spreken. „Op die manier werken is natuur- lijk de droom van iedere tuinontwerper.”

Ondanks de vier totaal verschillende sferen vormt de tuin toch een eenheid volgens De Rooy. En wat hem met name

deugd doet, is de hoofdrol voor de beplan- ting. „Dit is geen zwembadtuin, maar een tuin waarin ruimte is gecreëerd voor een zwembad. We hebben het lijnenspel strak en eenvoudig gehouden, maar toch oogt de tuin uitbundig en weelderig, daar zorgt de beplanting voor, die bepaalt de sfeer.”

De bodem was de lastigste klus bij de aanleg. Tijdens de bouw van het huis is er met groot materieel overheen gereden, waardoor van de structuur en het bodem- leven niets over was. „Het duurt dan zeker een paar jaar voordat dat weer op orde is.” De Rooy had daardoor veel werk aan de haag van *Fagus sylvatica*, de beuken wilden maar moeilijk aanslaan. Nu staan ze er goed bij. Dat komt omdat het bedrijf zelf de vinger aan de pols houdt omdat het de tuin ook in onderhoud heeft: tweeweke- lijks zijn er medewerkers aan het werk. ■

Günther (links) en Ben de Rooy

Bedrijf De Rooy Hoveniers

Vestigingsplaats Dussen

Werkgebied In een straal van 50 km rondom Dussen

Aantal medewerkers 13

Hoofdactiviteit Ontwerp, aanleg en onderhoud van particuliere tuinen

Ontwerp Günther de Rooy

1

2

3

4

5

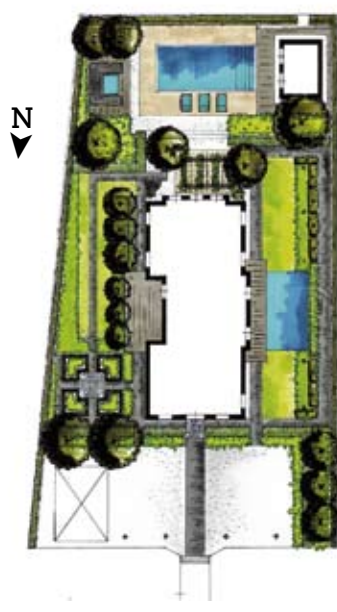
1 Drie meerstammige *Parrotia persica* schermen het zijte op de veranda af tegen inkt van de bure. Hun sierwaarde zit volgens De Rooy met name in de herfstverkleuring en de grillige stammen.

2 Met eikenhouten balken van 15 bij 15 cm heeft De Rooy een 'stoere' pergola gebouwd rondom de eetgelegenheid achter het huis. De dunne, grillige latten in het midden zorgen voor een mooi schaduwspel. Langs de staanders groeit *Wisteria sinensis*.

3 De westelijke zijtuin. De erfafscheiding van 2 m hoge hagen *Fagus sylvatica* en leibomen van *Carpinus betulus* wordt bij de vijver onderbroken door *Fargesia nitida* om die te markeren. Daarnaast contrasteren de fijne, losse pluimen volgens De Rooy mooi met de strakke lijn van haag- en leivormen. In de border groeit onder meer *Persicaria amplexicaulis*, *Hosta sieboldiana* 'Elegans' en *Iris siberica*.

4 De oostelijke zijtuin. Links de rij *Prunus serrulata* met daaronder *Hydrangea macrophylla* 'Mariesii Perfecta'. Het klinkerpad is bestraat met een gebakken Waalformaat. In de border rechts onder meer *Phlomis russeliana*, *Nepeta gowaniana*, *Calamintha nepeta* ssp. *nepeta*, *Eupatorium maculatum* en *Heuchera micrantha* 'Palace Purple'.

5 Rondom het zwembad liggen tegels van Italiaans natuursteen (80 bij 80 cm). De ligbedden zijn evenals de rest van het meubilair van de hand van een meubelmaker. Het rozenperk op deze plek was een nadrukkelijke wens van de eigenaren. De Rooy heeft daarvoor drie sterke cultivars uitgezocht: *Rosa* 'Dame de Coeur', *R.* 'Peach' en *R.* 'Blue Moon'. Ze staan tegen een 1,6 m hoge haag van *Taxus baccata*, waarmee alle tuinkamers van elkaar worden gescheiden. De *Quercus phellos* links en de meerstammige *Cornus controversa* naast het terras zorgen voor extra privacy. Op de achtergrond op de erf-grens een rij linden die uit de boomgaard stamt.

N

Juryrapport

Een goed ontwerp waarin huis en tuin mooi in elkaar overgaan. De aansluiting van de tuin op de omgeving is geslaagd in de voor- en zijtuinen, maar achterin de tuin is de omgeving te voelbaar. De stijl van de diverse tuinkamers is divers, maar zij vormen toch een eenheid. De schaalverhoudingen tussen ruimte en massa zijn goed, evenals de verhouding tussen beplanting en dode materialen. Een creatief element in de tuin is de zitgelegenheid met de parottia's. De gekozen materialen, zoals klinkers in aardtinten, tegels en een opvallend grove grindsoort, passen in het ontwerp. De accessoires, een loungeset, ligbedden en ander tuinmeubilair zijn smaakvol en bieden meerwaarde aan de tuin. De sortimentskeuze van beplanting is breed, versterkt het ontwerp en is vaak origineel en gedurfd. Hier en daar is een plant niet geschikt voor de aanwezige grondsoort. De dieptewerking is prima met de toepassing van hoge bomen en struiken in mooie zichtlijnen. De grondbewerking laat op enkele plekken zien dat het zware, moeilijk bewerkbare grond betreft. Vooral aan de zijkanten van de tuin is dit soms zichtbaar. De waterafvoer is goed aangelegd. De verhardingen zijn over het algemeen stabiel maar het klinkerpad vertoont een enkele verzakking en er liggen bij het zwembad enkele tegels los. De constructies zijn vakkundig gemaakt en afgewerkt waarbij de schoonheid van de pergola opvalt. De conditie van de beplanting is redelijk tot goed. Aan de oostkant van de tuin is hier en daar een groeiachterstand vastgesteld. Het plantverband is goed, hoewel op enkele plekken een voller beeld gewenst is. De beplanting is vakkundig verwerkt en het gazon is mooi van kleur. De tuin is goed onderhouden. Dit geldt zowel voor de beplanting, de verharding als voor de constructies.

Architectonische bostuin

Op een ruim bosperceel creëerde Jan Nickmans van PUUR eerst ruimte om daarna sterke architectonische elementen toe te voegen. „Zo ontstond een krachtige wisselwerking tussen natuur en architectuur.” De eigenaren wilden vooral een strak vormgegeven gebruikstuin met afwisselende ruimtes voor kunst.

Tekst Emiel van den Berg / Beeld Gerdien de Nooy en Emiel van den Berg

De eigenaar

‘We luisteren graag naar de argumenten van de hovenier’

De eigenaren van deze tuin hebben beiden een drukke baan. Hij is directeur van een bouwbedrijf, zij is binnenhuisarchitect. Het leefgedeelte van hun tuin concentreerde zich vooral rondom de onder architectuur gebouwde woning in Best. De rest van de tuin bestond voornamelijk uit bos. Toen de kans zich voordeed, besloten ze het achtergelegen bouwperceel aan te kopen en moest de tuin worden aangepast.

De keuze viel op PUUR naar aanleiding van een artikel in een glossy magazine. „Daarin werd een strakke, sobere tuin gepresenteerd die aansloot op de architectuur van de woning”, aldus de eigenares. „Dat wilden wij ook. Ik had nog nooit van het bedrijf gehoord maar de naam PUUR sprak me meteen aan.”

Vanaf het begin had het echtpaar de gedachte alleen de achtertuin aan te pakken maar Jan Nickmans overtuigde hen het gehele perceel opnieuw in te richten. „Omdat wij wisten wat we wilden, konden we de plannen binnen drie gesprekken afronden. We hadden daarbij een duidelijke communicatie, mede omdat ik zelf ook dagelijks met vormgeving bezig ben.” De eigenares vertelt verder dat de uitbreiding van de tuin niet was bedoeld om meer te kunnen tuinieren; de grotere opper-

vlakte moest vooral rust en ruimte opleveren. „Overigens is het wel een gebruikstuin waarin we veel verblijven en ook geregeld feesten geven.” Succesvol vindt zij vooral de kadeblokken. „In de zomer leggen we er kussens op om op te zitten en als er water in de uitsparingen ligt, wassen vogels zich er graag.”

Belangrijk in het ontwerp was het creëren van ruimtes voor kunst. Een groot deel van de kunstwerken was al aanwezig en werd samen met Nickmans van een plek voorzien. „In samenspraak met Jan hebben we ook nieuw materiaal aangekocht en één beeld weggehaald. We luisterden graag naar zijn argumenten.”

Tijdens de aanleg in het voorjaar van 2010 was er steeds één aanspreekpunt. Wat de eigenaren prettig vonden, was dat steeds onderdelen van de tuin werden aangepakt én afgemaakt en dat daar heldere communicatie over bestond. „Elke dag vertelden ze ons wat ze gingen doen.” Voor het onderhoud van de tuin koos het echtpaar in eerste instantie voor hun vaste tuinman. „Wij zijn altijd trouw aan onze partijen.” Deze kon het onderhoud echter niet helemaal volgens de gedachten van PUUR uitvoeren. Het volledige onderhoud is nu in handen van het bedrijf dat de tuin ook ontwierp en aanlegde. ■

Genomineerd
Tuin van het Jaar
2012

CATEGORIE

Groot
(>500 m²)

JURYOORDEEL

8,5

Jan Nickmans

‘De verhoudingen vallen overal samen’

„Het sterke van deze tuin zit in de interactie tussen bos en architectuur, tussen natuurlijk en strak.” Jan Nickmans vindt dat de sfeer van het bestaande bos behouden is gebleven ondanks dat hij besloot ruim tweehonderd bomen te kappen. Door slechte en storende exemplaren weg te halen, bracht hij een minderwaardig bos naar een hoogwaardiger peil. „Uiteraard met dank aan het bijzondere materiaalgebruik en de stalen water-as.” Overigens werden de allerlaatste bomen pas weggehaald op het moment dat de tuin werd uitgezet. „Van toevaligheid was geen sprake.”

Dode materialen vindt Nickmans belangrijk. „Die zijn blijvend en een tuin moet lang meegaan.” Meest opvallend in deze tuin zijn de kadeblokken, afkomstig uit de Antwerpse haven, die het niveauverschil opvangen. De natuurstenen blok-

ken vormen een krachtige lijn die zowel verfijnd als ruig is. „Gelukkig kon de klant door deze fase heen kijken. Er was veel vertrouwen en we zaten snel op één lijn.”

Voor kunst creëerde Nickmans voldoende ruime plekken. Kunst staat verspreid door de tuin en vanuit allerlei hoeken is er steeds goed zicht op de werken. Soms dient de door Nickmans geplaatste witte muur daarbij als achtergrond.

Nickmans besloot deze tuin in te zenden omdat hij afwijkt. „Door toevoeging van de bouwkundige elementen heeft de tuin spontaniteit gekregen.” Vanaf het begin was voor hem duidelijk waar de krachtige lijnen en de niveauverschillen moesten komen. Overigens kregen die volgens hem pas het gewenste effect toen de weelderige beplanting werd neergezet. „De verhoudingen in de tuin vallen nu overal samen.” ■

Jan Nickmans

Bedrijf PUUR

Vestigingsplaats Liempde

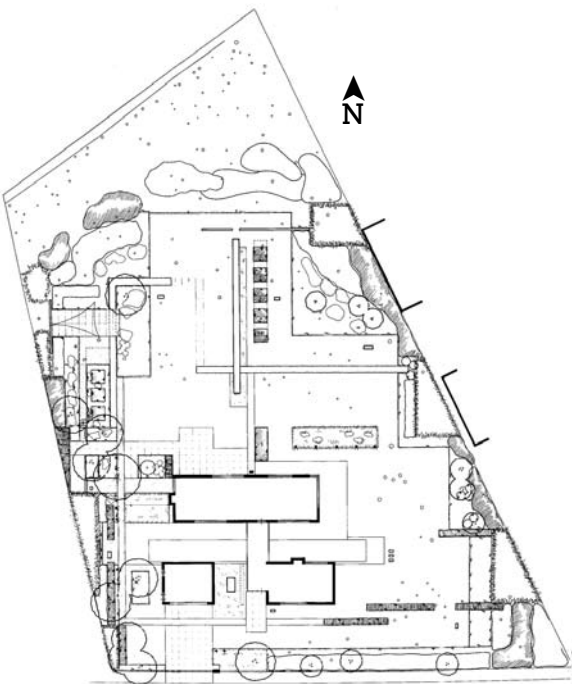
Werkgebied Nederland en België

Aantal medewerkers 19

Hoofdactiviteit Ontwerp, aanleg en onderhoud particuliere tuinen

Ontwerp Jan Nickmans

1 Het plaatsen van de architectonische elementen was precisiewerk. Net als de plantvakken sluiten ze aan op de maten van de gevels en raampartijen van de woning. Bewust staat een boom in de lijn met breuksteen en staan er twee voor de taxusblokken. De breukstenen langs de waterloop zijn van hetzelfde natuursteen als de kadeblokken. Het materiaal vormt een sterk contrast met de waterloop maar versterkt tegelijk diens krachtige lijn, vindt Nickmans. Het staal van de vijverrand komt terug in de opsluiting van de breuksteen en de taxusblokken.

3 Het hoogteverschil van een halve meter wordt gedeeltelijk opgevangen door een strak glooiend talud maar voor het overgrote deel gebruikte Nickmans natuurstenen kadeblokken afkomstig uit de Antwerpse haven. De ruwe blokken van over de vier ton per stuk sluiten op elkaar aan en liggen waterpas. „Strak beton had de tuin teveel een designuitstraling gegeven.”

5 De witte muren staan op 15 m van de erfgrans om privacy te bieden en ruimte te suggereren. Zo ontstond een 'menselijke' kamer in een natuurlijke omgeving. Omdat de tuin ruimtelijk is, ervaart men de lange muur als subtiel. Uiteraard dient de muur ook als achtergrond van kunstobjecten.

2 De karakteristieke kleurstelling van de woning was al aanwezig, net als de aan het huis gelegen terrassen, vlonders, vijver en zwembad. In de zijtuin liet Nickmans de vlonders aansluiten op grote vlakken met 'architectonische' grassen als *Miscanthus sinensis* 'Gracillimus' en *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln'. Verder weg in de tuin groeit het meer natuurlijke siergras *Luzula sylvatica* in grote tapijten met groepen *Rhododendron*.

4 In het overgangsgebied tussen voor- en achtertuin zijn taxushagen van verschillende hoogtes en afmetingen geplaatst. Behalve dat deze voor privacy zorgen, is er een stille ruimte ontstaan voor kunst.

Bij de foto op vorige pagina 34 en 35
In het ontwerp werd gekozen om een aantal Amerikaanse eiken als solitair vrij te zetten. Ongeschikte eiken en veel sparren moesten wijken. Dichtbij de woning was ruimte voor een paar nieuwe, volgroeide meerstammige suikeresdoorns en zomereiken. Samen met de nieuw toegevoegde bosachtige beplanting van met name grassen, varens, hulst, *Amelanchier* en *Rhododendron* bleef het bosaspect behouden.

Juryrapport

De jury vindt de aansluiting tussen huis, tuin en omgeving goed verzorgd door een uitstekende toepassing van zichtlijnen. Deze komen terug in waterpartijen, hagen en muren waardoor de bosrijke omgeving met de fraaie boomgroepen prachtig contrasteert met het huis. Creatieve elementen zijn de wijze waarop de bomen en muren zijn ingepast en de speelse omgang met hoogteverschillen. De balans tussen ruimte en massa is goed. De gekozen materialen passen in het ontwerp en versterken de natuurlijke structuren. De kleurstelling is goed; alleen de vlonder van kunststof detoneert.

De keuze van beplanting is overwegend goed. Hier en daar is de diversiteit wat groot. Er is een mooi contrast in bladvormen. De dieptewerking in de tuin is op een prachtige manier aangebracht door de toepassing van beplanting en hagen.

De grondbewerking en de waterafvoer zijn vakkundig uitgevoerd en aangelegd. De verhardingen zijn stabiel, robuust, duurzaam en goed aangelegd. De toegepaste constructies zijn zeer vakkundig gemaakt en afgewerkt en worden gekenmerkt door duurzaamheid en stabiliteit. De afwerking klopt tot in detail. De conditie van de beplanting is goed. Het plantverband is goed gekozen. De beplanting is vakkundig verwerkt en de inboet is goed uitgevoerd, hoewel hier en daar jong. De kwaliteit van de gazons is redelijk, zeker gezien de bosrijke omgeving. De aansluiting van het gazon op de bestrating kan strakker. Het onderhoudsbeeld van de tuin is uitstekend. Dit geldt zowel voor de beplanting, de verharding als voor de constructies. De tuin biedt een podium aan het in Rietveld-stijl gebouwde huis en de diverse kunstobjecten.

Een park als achtertuin

Ruimte en openheid, daar was het de eigenaren van deze parkachtige tuin om te doen. Vanwege het vele groen van het gazon en de grote plantgroepen noemt de hovenier dit nog een echte tuin. De jury roemt met name de geslaagde combinatie van oude met nieuwe beplanting

Tekst Miranda Vrolijk / Beeld Rens Kromhout en Gerdien de Nooy

De eigenaar

'Veluwse hoveniers werken kei- en keihard'

„Wat een rust als je naar buiten kijkt.” Met een weids gebaar wijst de eigenaar van de tuin in Bennekom vanuit de keuken op zijn achtertuin. Deze heeft veel weg van een park: door de openheid, de accidentering van het terrein, de lange zichtlijnen, het enorme gazon en de grote groepen vaste planten. Daar was zes jaar geleden nog geen sprake van toen hij samen met zijn vrouw het monumentale huis betrok. „Een wildernis was het, een zootje”, vertelt hij. De vorige bewoner, een hoogbejaarde weduwe, had de laatste jaren niks meer aan de tuin gedaan. „Uiteindelijk bleek de tuin veel groter dan we hadden verwacht, omdat er allerlei stukken verborgen waren door de verwilde begroeiing.”

Ruimte en openheid: daar gingen de nieuwe eigenaren voor. Maar daarnaast wilden ze ook dat de nieuwe inrichting van de tuin zou aansluiten op wat er al aan waardevol groen aanwezig was. Ook mocht de tuin niet te veel onderhoud vergen, omdat het echtpaar geregeld in het buitenland verblijft. En hij zou aantrekkelijk moeten zijn voor de kleinkinderen om in te spelen, omdat het paar vaak op hen past. Via degene die de verbouwing van het huis leidde, kwamen ze in contact met hoveniersbedrijf Toptuinen uit Lunteren om de metamorfose te klaren. Op dat moment had dit bedrijf net ontwerper Hans Snaterse aan-

getrokken. „Ze hadden dus alles in huis, zowel ontwerp als aanleg, voor ons een belangrijke overweging om dit bedrijf voor onze tuin in te schakelen”, legt de eigenaar uit.

Samen met ontwerper Snaterse en hovenier Henk van Doorn, eigenaar van Toptuinen, kwam het echtpaar al wandelend door de tuin tot de huidige parkachtige inrichting. „Ze hebben de tuin gewoon schoongemaakt, maar alle waardevolle bomen behouden en dat is goed gelukt.” Met name de aangebrachte hoogteverschillen in de tuin vinden de eigenaren buitengewoon geslaagd. „Het zorgt voor een enorme ruimtelijkheid door de diepte die het aan de tuin geeft.” Ook het slingerpad van klinkers dat een rondgang door de tuin mogelijk maakt, is een succes. „Vooral de kleinkinderen hebben er plezier van. Die racen op hun fietsjes de hele tuin door.”

Niet alleen vanwege het ontwerp maar ook wat betreft de aanleg bevalt de samenwerking met Toptuinen goed. „Die lui van de Veluwe werken kei- en keihard”, verzekert de eigenaar. „Kwam ik ze koffie brengen, vroegen ze of het een half uurtje later kon, omdat ze nog iets af wilden maken.” Minimaal twee keer per jaar komt het bedrijf voor een onderhoudsbeurt, maar daarnaast rijdt de hovenier geregeld langs om te kijken hoe de tuin erbij ligt en hem ad hoc wat bij te werken. ■

Genomineerd Tuin van het Jaar 2012

CATEGORIE

Groot
(>500 m²)

JURYOORDEEL

8,6

Henk van Doorn

'Oude en nieuwe beplanting mooi samen'

Het was de 19-jarige zoon van hovenier Henk van Doorn – ook werkzaam bij Toptuinen – die voorstelde om dit jaar mee te doen aan de Tuin van het Jaar-competitie. Van Doorn vindt de ingezonden tuin een van de mooiste projecten die door Toptuinen is aangelegd en ontworpen door Hans Snaterse van In't Groen Vormgevers. Met name vanwege de groene uitstraling. „De dode materialen overheersen nogal eens in tuinen, maar niet in deze. Wat dat aangaat is het een échte tuin, die rust uitstraalt en waarin je heerlijk kunt wandelen.”

Wat hij vooral erg geslaagd vindt is de manier waarop met nieuwe beplanting op de oude bestaande beplanting is ingespeeld. Zo zijn voor de 3 tot 4 m hoge bestaande rhododendrons lagere groepen rhodo's geplant. „Ze vloeien mooi in elkaar over waardoor ze samen een geheel

vormen.” Ook vindt hij dat de bomen die na het 'opruimen' van de verwilde begroeiing zijn vrijgezet, mooi in het ontwerp zijn verwerkt. Met name de *Ginkgo biloba* die midden in de tuin staat, vindt hij een prachtig exemplaar.

In de tuin zijn grote groepen planten toegepast omdat dit volgens de hovenier passen bij de afmetingen van het perceel. Hij heeft vooral met veel verschillende groentinten gewerkt waardoor volgens hem nu een harmonieus geheel is ontstaan. In combinatie met de natuurlijke glooiingen die extra zijn aangezet heeft de tuin een romantische uitstraling die volgens Van Doorn past bij het klassieke uiterlijk van het huis. Bijkomend voordeel van de dichte vakbeplanting is het beperkte onderhoud. „De buitenberanding is volledig dicht, daarvoor krijgt onkruid geen kans.” ■

Henk van Doorn

Bedrijf Toptuinen

Vestigingsplaats Lunteren

Werkgebied Midden-Nederland

(Lunteren, Apeldoorn, Veenendaal, Bennekom, Ede, Barneveld met uitschieters richting het Gooi)

Aantal medewerkers 13

Hoofdvactiviteit Ontwerp, aanleg en onderhoud van particuliere tuinen

Ontwerp Hans Snaterse, In't Groen Tuinvormgevers (zusteronderneming van Toptuinen)

1 Bestaande beplanting en nieuwe beplanting zijn in de tuin met elkaar gecombineerd. Hier zijn langs de oude, zo'n 4 m hoge, haag van *Carpinus betulus* groepen rhodo's geplant. De solitaire *Liquidamber styraciflua* is een relatiegeschenk van de eigenaar.

2 Voor het bordesachtige terras zijn ruwe basalttegels van 80 bij 80 cm gebruikt. De tredes zijn bestraat met lichter, gladder Chinees hardsteen. Voor de ondergrond is een betonvloer gestort; in het bovenste 8 cm dikke laagje los cement zijn de tegels geklopt. Daarna zijn ze gevoegd. De neutrale, tijdloze kleur van de tegels combineert volgens de hovenier goed met het meubilair en de plantenbakken die op het terras staan.

3 Het prieel achterin de tuin ligt 1 m boven het maaiveld. De eigenaren zitten hier vaak 's avonds, omdat er dan op deze plek nog zon is. De bochtige buitenrand met beplanting grijpt in op het gazon. Voorin groeit onder meer *Hedera helix* 'Hibernica' en *Rhododendron*.

4 In de voortuin is een doorkijkje naar de aangrenzende weg gerealiseerd. Dit maakt het ontwerp net even spannender volgens de hovenier. Het waterelement heeft hij zo eenvoudig mogelijk gehouden om het zo natuurlijk mogelijk te laten ogen. Eromheen groeien *Hosta* 'Halcyon', *Liriope muscari* 'Ingwersen', *Carex morrowii* 'Variegata' en *Anemone honorine Jaubert*.

5 Vanaf dit punt gezien is helemaal achterin een *Taxus* weggehaald, waardoor je overal in de tuin ver kunt kijken. De forse *Ginkgo biloba* stamt uit de oude tuin en is in het nieuwe ontwerp ingepast. De openslaande deuren van de keuken bieden

zicht op de tuin. Het pad dat langs de randen van de tuin slingert, is bestraat met gebakken waaltjes in de donkerrode kleur Oliva. Op de voorgrond groeien *Rodgersia aesculifolia* en *Hedera helix* 'Hibernica'.

Juryrapport

De jury oordeelt dat 'deze landschappelijke villatuin goed ontworpen en harmonieus is'. Volgens hen sluiten de centrale ruimtes van het huis mooi aan op de grote terrassen. Daarnaast zijn de overgangen naar de omgeving naadloos. Er is een mooi samenspel van de bomen in de tuin met de bomen buiten de tuin. Creatief zijn de speelse hoogteverschillen. Er is een balans tussen groen en massa. Wel mist de tuin wat spanning. De materialen zijn goed gekozen volgens de juryleden. Vooral de toepassing van klinkers is geslaagd. De kleurstelling van de tuin is goed hoewel het tuinhuis enigszins detoneert. De verlichting, en andere ornamenten zijn bijzonder stijlvol.

Qua beplanting vindt de jury de assortimentskeuze uitstekend wat betreft vorm, textuur, kleur en grootte. Er is mooi gebruik gemaakt van bladstructuren. De hovenier heeft gekozen voor grote rustige groepen die het ontwerp versterken. De bestaande beplanting is goed ingepast. De fraaie, grote gazons in combinatie met de grote bomen, maken dat de tuin in één keer kan worden overzien zonder in te boeten op de dieptewerking.

Omdat de tuin al wat ouder is heeft de jury de groundbewerking beoordeeld aan de hand van de vitaliteit van de tuin. Dit leidt tot de conclusie dat het grondwerk zeer goed is geweest. Ook de waterafvoer beoordeelt de jury als vakkundig aangelegd. Verder zijn de verhardingen stabiel, strak, duurzaam en goed afgewerkt, op enkele scherpe randjes in de tegels na. De trap en de vijver zijn zeer vakkundig gemaakt en afgewerkt.

Volgens de jury is de conditie van de beplanting goed. Het plantverband is goed gekozen. De beplanting is vakkundig verwerkt en de inboet is goed uitgevoerd. Wel zijn wat kale plekken zichtbaar. De kwaliteit van de gazons is uitstekend. De tuin is op alle fronten uitstekend onderhouden.